

Hub Zwart - Publications

Contents

Books / Boeken	2
International peer-reviewed journals & volumes	3
Lectures: international	12
Academic publications in Dutch / Nederlandstalig	24
Societal publications, lectures, interviews	33

PDF versions of my publications are available at:

- Academia.edu - <https://radboud.academia.edu/HubZwart/Papers>
- ResearchGate - https://www.researchgate.net/profile/Hub_Zwart?ev=hdr_xprf
- The Social Science Research Network (SSRN)- <http://ssrn.com/author=2076395>
- My personal website (pdf Library)

Books / Boeken

15. H. Zwart (2017) *Tales of Research Misconduct: a Lacanian diagnostics of integrity challenges in sciences novels*. Library of Ethics and Applied Philosophy 36. Springer (September 2017).
14. H. Zwart (2012) *Filosofie van het luisteren: partituren van het Zijn*. Nijmegen: Vantilt.
13. H. Zwart (2010) *De waarheid op de wand: psychoanalyse van het weten*. Nijmegen: Vantilt.
12. H. Zwart (2008) *Understanding nature. Case studies in comparative epistemology*. Dordrecht: Springer.
11. H. Zwart (2005) *Denkstijlen*. Nijmegen: Valkhofpers.
10. H. Zwart (2002) *Boude bewoordingen. De historische fenomenologie van J.H. van den Berg*. Kampen: Klement / Kapellen: Pelckmans.
9. H. Zwart (2001) *De wetenschapper als auteur. Geschiedenis en toekomst van het wetenschappelijk communiceren (oratie)*. Nijmegen: Sun.
8. H. Zwart (2001) *Tussen euforie en onbehagen. Geschiedenis en toekomst van de transplantatiegeneeskunde [Programma Medische Technologie]*. Den Haag: Rathenau-Instituut.
7. H. Zwart (1999) *De morele opdracht van de universiteit*. Nijmegen: KUN.
6. H. Zwart (1998) Hub Zwart, Cor Hoffer. *Orgaandonatie en lichamelijke integriteit: een analyse van christelijke, liberale en islamitische interpretaties*. Best: Damon.
5. H. Zwart (1996) *Ethical consensus and the truth of laughter: the structure of moral transformations*. Kampen: Kok Pharos.
4. H. Zwart (1995) *Technocratie en onbehagen: de plaats van de ethiek in het werk van Michel Foucault*. Nijmegen: Sun.
3. H. Zwart (1995) *Weg met de ethiek? Filosofische beschouwingen over geneeskunde en ethiek*. Amsterdam: Thesis Publishers.
2. H. Zwart (1995) *De natuur als argument: een pre-advies*. Utrecht: Nederlandse Vereniging voor Bio-ethiek.
1. H. Zwart (1993) *Ethische consensus in een pluralistische samenleving. De gezondheidsethiek als casus*. Amsterdam: Thesis Publishers.

International peer-reviewed journals & volumes

2017

96. H. Zwart (2017) The Oblique Perspective: Philosophical diagnostics of contemporary life sciences research. *Life Sciences, Society & Policy* 13: 4. DOI 10.1186/s40504-017-0047-9

97. H. Zwart (2017) 'Extimate' technologies and techno-cultural discontent: A Lacanian analysis of pervasive gadgets. *Techné: Research in Philosophy and Technology*. 21 (1): 24-54 DOI: 10.5840/techne2017456

98. H. Zwart (2017) From the nadir of negativity towards the cusp of reconciliation: A dialectical (Hegelian-Teilhardian) assessment of the anthropocenic challenge. *Techné: Research in Philosophy and Technology* 21 (2-3): 1-24. DOI: 10.5840/techne20176565

99. J. Brenninkmeijer, H. Zwart (2017) From 'hard' neuro-tools to 'soft' neuro-toys? Refocussing the neuro-enhancement debate. *Neuroethics*. DOI: 10.1007/s12152-016-9283-6. Published online November 2016

100. H. Zwart; Brenninkmeijer, Jonna; Eduard, Peter; Krabbenborg, Lotte; Laursen, Sheena; Revuelta, Gemma; Toonders, Winnie (2017) Reflection as a Deliberative and Distributed Practice: Assessing Neuro-Enhancement Technologies via Mutual Learning Exercises (MLEs). *Nanoethics* (Online March 2017). DOI 10.1007/s11569-017-0287-4

101. Mulvihill, John; Capps, Benjamin; Joly Yann; Lysaght, Tamra; Zwart, Hub; Chadwick, Ruth (2017) Ethical issues of CRISPR technology and gene editing through the lens of solidarity. *British Medical Bulletin*, 2017, 1-13. doi: 10.1093/bmb/ldx002

102. H. Zwart (2017) Skiing and its discontents: assessing the *Turist* experience from a psychoanalytical, a neuroscientific and a sport philosophical perspective. *Sport, Ethics and Philosophy*. DOI: 10.1080/17511321.2017.1341950

2016

95. H. Zwart (2016) Tainted texts: plagiarism and self-exploitation in *Solar* and *Perlmann's Silence*. *Ethical Perspectives* 23 (2): 581-612.

94. H. Zwart (2016) Laboratory Alice: a Lacanian rereading of Lewis Carroll's *Alice*-stories as anticipatory reflections on experimental psychology and neuroscience. *American Imago* 73 (3): 275-305.

93. H. Zwart (2016) Psychoanalysis and bioethics: A Lacanian approach to bioethical discourse. *Medicine, Healthcare and Philosophy* 19 (4) 605-621. DOI: 10.1007/s11019-016-9698-1

92. H. Zwart (2016) The obliteration of life: depersonalisation and disembodiment in the terabyte age. *New Genetics and Society* 35 (1) 69-89. DOI: 10.1080/14636778.2016.1143770

91. H. Zwart (2016) Transplantation medicine, organ theft cinema and bodily integrity. *Subjectivity*. 9 (2): 151-180. DOI:10.1057/sub.2016.1

90. H. Zwart, L. Landeweerd, P. Lemmens (2016) Continental philosophical perspectives on life sciences and emerging technologies (editorial). *Life Sciences, Society and Policy* 12 (8). Doi: 10.1186/s40504-016-0041-7

89. W. Toonders, R. Verhoeff, H. Zwart (2016) Performing the future: on the use of drama in philosophy courses for science students. *Science & Education*. 10.1007/s11191-016-9853-3

88. Verbrugge L., Leuven R., Zwart H. (2016) Metaphors in invasion biology: implications for risk assessment and management of non-native species. *Ethics, Policy & Environment*. Doi: 10.1080/21550085.2016.1226234

87. H. Zwart (2016) We all live in a planetary ark. In: Bovenkerk B, Keulartz J. (eds.) *Animal ethics in the age of humans. Blurring boundaries in human-animal relationships*. Dordrecht: Springer, International Library of Environmental, Agricultural and Food Ethics 23. pp. 397-407.

86. H. Zwart (2016) What comes next? The operator theory as an operationalisation of the Teilhardian view on cosmogenesis. In: G. Jagers (ed.) *Evolution and Transitions in Complexity: the science of hierarchical organisation in nature*. Dordrecht: Springer, 253-258. DOI 10.1007/978-3-319-43802-3.

2015

85. H. Zwart (2015) The Call from Afar: A Heideggerian-Lacanian rereading of Ibsen's *The Lady from the Sea*. *Ibsen Studies* 15 (2): 172-202. DOI: 10.1080/15021866.2015.1117854

84. H. Zwart (2015) The Third Man: Comparative analysis of a science autobiography and a cinema classic as windows into post-War life sciences research. *History and Philosophy of the Life Sciences*, 37 (4): 382-412. DOI: 10.1007/s40656-015-0080-z

83. H. Zwart (2015) Tainted food and the Icarus complex: Psychoanalysing consumer discontent from oyster middens to Oryx and Crake. *Journal of Agricultural & Environmental Ethics*. 28: 255-275. DOI 10.1007/s10806-015-9530-6

82. H. Zwart (2015) Genomes, gender and the psychodynamics of a scientific crisis: A psychoanalytic reading of Michael Crichton's genomics novels. *New Genetics and Society* 34 (1): 1-24. DOI 10.1080/14636778.2014.986570

81. H. Zwart (2015) Phage ethics. A 'depth' bioethical reading of Sinclair Lewis's science novel *Arrowsmith*. In: Huxtable R, Meulen R. ter (eds.) *The voices and Rooms of European Bioethics*, 53-72. London: Routledge. 978-0-415-73719-7.

80. H. Zwart (2015) A new lease on life: A lacanian analysis of cognitive enhancement cinema. In: Hauskeller M., Philbeck T., Carbonell C. (eds.) *Handbook Posthumanism in Film and Television*, 214-224. Basingstoke: Palgrave MacMillan.

79. H. Zwart (2015) "Human Genome Project: history and assessment". In: *International Encyclopedia of Social & Behavioral Sciences*, 311-317. 2nd ed. Oxford: Elsevier.

78. H. Zwart, Krabbenborg L., Zwier J. (2015) Is Dandelion Rubber More Natural? Naturalness, Biotechnology and the Transition Towards a Bio-Based Society. *Journal of Environmental and Agricultural Ethics (JAGE)*, 28: 313-334. DOI 10.1007/s10806-015-9536-0

77. H. Zwart (2015) "Human Nature". In: H. ten Have (Editor-in-Chief). Encyclopedia of Global Bioethics. Springer. DOI 10.1007/SpringerReference_398950

76. H. Zwart (2015) "Genetic Determinism". In: H. ten Have (Editor-in-Chief). Encyclopedia of Global Bioethics. Springer. DOI 10.1007/SpringerReference_398875

75. 'Extimate' Technologies: Empowerment, Intrusiveness, Surveillance. The fate of the human subject in the age of intimate technologies and Big Data. In: Emerging Technologies and Human Rights (proceedings), 40-45. Strasbourg: Council of Europe.

74. H. Zwart (2015) The art of living with NZT and ICT: dialectics of an artistic case study (Invited commentary). Foundations of Science. Special issue 'Art of Living with Technology'. DOI 10.1007/s10699-015-9438-7

2014

73. H. Zwart (2014) Viral pandemics, Transhumanism and bio-art gadgets: a Lacanian reading of Dan Brown's *Inferno*. *Psychoanalytische Perspectieven*, 32 (4): 367-403.

72. H. Zwart (2014) The donor organ as an 'object a'. A Lacanian perspective on organ donation and transplantation medicine. *Medicine, Health Care & Philosophy: a European Journal*, 17(4): 559-71. DOI 10.1007/s11019-014-9553-1

71. H. Zwart (2014) Limitless as a neuro-pharmaceutical experiment and as a Daseinsanalyse: on the use of fiction in preparatory debates on cognitive enhancement. *Medicine, Health Care & Philosophy: a European Journal*, 17 (1): 29-38.

70. H. Zwart (2014) The elephant, the mirror and the Ark. Rereading Lacan's animal philosophy in an era of ontological violence and mass extinction. *Journal of Critical Animal Studies*, 12 (1): 1-32.

69. H. Zwart (2014) What is nature? On the use of poetry in philosophy courses for science students. *Teaching Philosophy*, 37 (3): 379-398. DOI: 10.5840/teachphil201462321

68. H. Zwart, L. Landeweerd, A. van Rooij (2014). Adapt or perish? Assessing the recent shift in the European research funding arena from 'ELSA' to 'RRI'. *Life Sciences, Society and Policy*. 10:11 (14 May 2014). doi:10.1186/s40504-014-0011-x

67. H. Zwart (2014) The Year 1953. *Journal of Metabletica*. Issue 8: 18-26.

66. H. Zwart (2014) Jan Hendrik van den Berg and Jacques Lacan: a concise comparative anatomy. *Journal of Metabletica*. Issue 9 (Winter-Spring 2014-2015): 22-32.

65. H. Zwart (2014) Book Review. Dorothy Nelkin and M. Susan Lindee, *The DNA Mystique: The Gene as a Cultural Icon*. *Sociology* 47 (5): 1030-1032.

64. H. Zwart (2014) "Dutch Perspectives" In: J. Britt Holbrook (ed.) *Ethics, Science, Technology, and Engineering: A Global Resource*. Vol. 1. 2nd ed, 620-624. Farmington Hills, MI: Macmillan Reference USA.

2013

63. H. Zwart (2013) The genome as the biological unconscious - and the unconscious as the psychic 'genome'. A psychoanalytical rereading of molecular genetics *Cosmos and History: the Journal of Natural and Social Philosophy* 9 (2): 198-222.

62. H. Zwart (2013) Woyzeck and the birth of the human research subject. Genetic disposition and the nature-nurture debate through the looking-glass of fiction. *Bioethica Forum* 6 (3), 97-105.

61. H. Zwart (2013) From playfulness and self-centredness via grand expectations to normalisation: a psychoanalytical rereading of the history of molecular genetics. *Medicine, Health Care & Philosophy: a European Journal*. 16 (4): 775-788.

60. Chadwick R and Zwart H (2013) Editorial: From ELSA to responsible research and Promisomics. *Life Sciences, Society and Policy* 2013, 9:3 (15 May 2013)

59. A. Nelis, H. Zwart (2013) "Gulliver's Next Travels: A Journey into the Land of Biomaterials and Synthetic Life". In: Koops, B.-J., Lüthy, C., Nelis, A., Sieburgh C., Jansen, J., Schmid, M. (Eds.) *Engineering the Human: Human Enhancement Between Fiction and Fascination*. Berlin / Heidelberg: Springer, 71-82.

2012

58. H. Zwart (2012) On decoding and rewriting genomes: A psychoanalytical reading of a scientific revolution. *Medicine, Healthcare and Philosophy: a European Journal*. 15 (3), 337-346.

57. H. Zwart (2012) Ethical expertise in policy. In: Chadwick R. et al (eds.) *Encyclopaedia of Applied Ethics* (Second Edition). Oxford: Elsevier. 157-164

56. H. Zwart (2012) Bio-art as a philosophical experiment. Jalila Essaidi (ed.) *Bulletproof skin: exploring boundaries and piercing barriers*. 44-53. Eindhoven.

55. H. Zwart (2012) Michael Crichton: MICRO. Book Review. *Genomics, Society and Policy*, 8 (2)

2011

54. H. Zwart, B. Penders (2011) Genomics and the Ark. An ecocentric perspective on human history. *Perspectives in Biology and Medicine* 54 (2):217-31.

53. H. Zwart (2011) Towards an eco-centric view of human existence: Implications of genomics for the environmental zone. *Genomics, Society and Policy*, 6 (2): 40-55.

52. H. Zwart (2011) Francis Collins: The language of life. Book Review. *Genomics, Society and Policy*, 6 (3) 67-76.

51. H. Zwart (2011) Editorial. *Genomics, Society & Policy*, 6:1.

2010

50. H. Zwart (2010) The Nobel Prize as a reward mechanism in the genomics era: Anonymous researchers, visible managers and the ethics of excellence. *Journal of Bioethical Inquiry*. 7: 299-312.

49. H. Zwart (2010) The adoration of a map. Reflections on a genome metaphor. *Genomics, Society & Policy* 5:3. 29-43.

48. H. Zwart (2010) Pervasive Science: Challenges of contemporary technosciences for governance and self-management. In: M.E.A. Goodwin et al (eds.) *Dimensions of Technology Regulation*. Wolf Legal Publishers, 189-202.

47. H. Zwart (2010) Science education: from Plato to genomics. (Key note lecture). In: M. Hammann et al. (eds.) *The nature of research in biological education. Old and new perspectives on theoretical and methodological issues*. Selected Proceedings of the 7th Conference of the European Researchers in Didactics of Biology (ERIDOB). Utrecht: CD-B Press, 11-20.

46. H. Zwart (2010) Philosophy of Science: A Marginal or a Pervasive Field? A Reflection on the Past, Present and Future of the Department of Philosophy. In: C. Lüthy, W. Thijssen (eds.) *The Growth of the Faculty Tree; the First 50 Years of Nijmegen's Faculty of Science*. Nijmegen: RU

2009

45. H. Zwart (2009) Biotechnology and naturalness in the genomics era: plotting a timetable for the biotechnology debate. *Journal of Agricultural and Environmental Ethics*, 22, 505-529.

44. H. Zwart (2009) Genomics and identity: the bioinformatisation of human life. *Medicine, Health Care and Philosophy: a European Journal* 12: 125-136.

43. H. Zwart (2009) From utopia to science: challenges of personalised genomics information for health management and health enhancement. *Medicine Studies*, 1 (2), 155-166.

42. H. Zwart (2009) Genomics metaphors and genetic determinism. In: J. Keulartz, M. Drenthen, J. Proctor (eds.) *New visions of nature: complexity and authenticity*. Series: The International Library of Environmental, Agricultural and Food Ethics. Vol. 15. Dordrecht / New York: Springer, 155-172.

41. M. Levitt, H. Zwart (2009) Bioethics as export product? Reflections on hands-on involvement in exploring the external validity of international bioethical declarations. *Journal of Bioethical Inquiry*, 6:367-377.

40. H. Zwart, A. Nelis (2009) What is ELSA genomics? Science and Society Series on convergence research. *EMBO Reports* 10 (6), 1-5.

39. H. Zwart (2009) Editorial. *Genomics, Society & Policy* 5:1.

2008

38. H. Zwart (2008) Challenges of Macro-ethics: Bioethics and the Transformation of Knowledge Production. *Journal of Bioethical Inquiry*, 5 (4), 283-293.
37. H. Zwart (2008) Understanding the Human Genome Project: a biographical approach. *New Genetics & Society*, 27 (4), 353 - 376.
36. H. Zwart (2008) "Animal Governance: The Cormorant Case". In: Jozef Keulartz, Gilbert Leistra (Eds.) *Legitimacy in European Nature Conservation Policy*. Case Studies in Multilevel Governance. Series: The International Library of Environmental, Agricultural and Food Ethics Vol. 14. Springer, pp. 75-82.

2007

35. H. Zwart (2007) Genomics and self-knowledge. Implications for societal research and debate. *New Genetics and Society*, 26 (2), 181-202.
34. H. Zwart (2007) A Life Decoded: My Genome: My Life [Book review]. *Genomics, Society & Policy*. 3 (3).
33. H. Zwart (2007) Statements, declarations and the problem of ethical expertise [Editorial]. *Genomics, Society & Policy*. 3 (1), pp. ii-iv.
32. H. Zwart (2007) Next [Book review]. *Genomics, Society & Policy*. 3 (1), pp.48-51.

2006

31. H. Zwart (2006) Towards a societal agenda for genomics research (Comment). *Communication & Medicine. An Interdisciplinary Journal of Healthcare, Ethics & Society*, 3 (1), 97-98.
30. H. Zwart (2006) The language of God. A scientist presents evidence for belief [Book review]. *Genomics, Society & Policy*, 2 (3), pp.136-141.

2005

29. H. Zwart (2005) "Professional ethics and scholarly communication". In: Michiel Korthals, Robert J. Bogers (eds.) *Ethics for Life Scientists*. Wageningen UR Frontis Series, Volume 5. Dordrecht: Springer, pp. 67-80.
28. H. Zwart, A. Nelis (2005) "Dutch Perspectives". In: C. Mitcham (ed.) *Encyclopaedia of Science, Technology, and Ethics*. Farmington MI: Thomsen-Gale. pp. 552-556.
27. H. Zwart (2005) "Comparative epistemology: contours of a research program". *Acta Biotheoretica*, 53, 77-92. - Springer link
26. H. Zwart (2005) "Animal epistemology: on the truthfulness of scientific and literary sources". In: R. v.d. Bos, F. de Jonge (eds.) *The Human-Animal Relationship*. Series: *Animals in Philosophy & Science* 5. Assen: Van Gorcum, pp. 51-61.

25. H. Zwart (2005) "The responsibilities of the political animal during the anthropocene". In: E. Vermeersch (ed.) *Reading the Kyoto Protocol. Ethical aspects of the convention on climate change*. Brussel: viWTA. Delft: Eburon, pp. 101-116.

24. H. Zwart (2005) Food consumption in the genomics era: a Foucauldian perspective. *Tailoring biotechnologies*, 1 (2), 31-44.

2004

23. H. Zwart (2004) Environmental Pollution and professional responsibility. Ibsen's *A public enemy* as a seminar on science communication and ethics. *Environmental Values*, 13 (3), 349-372

2003

22. H. Zwart (2003) Aquaphobia, tulipmania, biophilia: A moral geography of the Dutch landscape. *Environmental Values* 12 (1), 107-128.

2002

21. H. Zwart (2002) "Philosophical Tools and Technical Solutions". In: J. Keulartz et al (eds.) *Pragmatist Ethics for a Technological Culture*. Dordrecht: Kluwer, pp. 37-41

2001

20. H. Zwart (2001) Consensus formation as a basic strategy in ethics. In: H. ten Have, B. Gordijn (eds.) *Bioethics in a European Perspective*. Kluwer Academic Press, pp. 281 - 288.

2000

19. H. Zwart (2000) The birth of a research animal: Ibsen's *The Wild Duck* and the origin of a new animal science. *Environmental Values*, 9 (1), 91-108.

18. H. Zwart (2000) A short history of food ethics. *Journal of Agricultural and Environmental Ethics*, 12, 113-126.

17. H. Zwart (2000) "What is a whale? Moby-Dick, marine science and the sublime". In: D. Mieth, D. Pfaff (Hrsg.) *Erzählen und Moral. Narrativität im Spannungsfeld von Ethik und Ästhetik*. Tübingen: Attempo, pp. 185-214.

16. H. Zwart (2000) From circle to square: integrity, vulnerability and digitalization. In: Kemp P. et al (eds.) *Bioethics and law II: Four ethical principles*. Copenhagen: Rhodos, 141-153.

1999

15. H. Zwart (1999) The truth of laughter: Rereading Luther as a contemporary of Rabelais. Dialogism. *An International Journal of Bakhtin Studies*, 1 (3), 52-77.

14. H. Zwart (1999) "All you need is health. The liberal and the communitarian view on the allocation of health care resources". In: M. Parker (ed.) *Ethics and Community in the Health Care Professions*. Series: Professional Ethics. London: Routledge.

13. M. Dol, M. Fentener van Vlissingen, S. Kasanmoentalib, Th. Visser, H. Zwart (eds.) *Recognizing the Intrinsic Value of Animals. Beyond Animal Welfare*. Series: Animals in Philosophy and Science. Assen: Van Gorcum.

1998

12. H. Zwart (1998) Medicine, symbolization and the 'Real Body': Lacan's understanding of medical science. *Medicine, Healthcare and Philosophy: a European Journal*. 1 (2), 107-117.

11. H. Zwart (1998) "Can nature serve as a criterium for the use of reproductive technologies?" In: E. Hildt, D. Mieth (eds.) *In vitro fertilisation in the 1990s: towards a medical, social and ethical evaluation*. Aldershot: Ashgate, 349-360.

10. H. Zwart (1998) "Moral deliberation and moral warfare: Consensus formation in a pluralistic society". In: H. ten Have & H.-M. Sass (eds.): *Consensus formation in healthcare ethics* [Series: Philosophy and Medicine, Vol. 58; European Studies in Philosophy of Medicine, Vol. 2]. Kluwer Academic Publishers. Dordrecht, pp. 73-92.

9. H. Zwart (1998) "The moral value of animals". In: P. Wheale, R. von Schomberg, P. Glasner (eds.) *The social management of genetic engineering*. Aldershot etc.: Ashgate, pp. 175-182.

8. H. Zwart (1998) "Why should remunerated blood donation be unethical? Ethical reflections on current blood donation policies and their philosophical origins". In: H. ten Have, J. Welie (eds.) *Ownership of the human body* [series: Philosophy and Medicine, Vol. 59; European Studies in Philosophy of Medicine, Vol. 3]. Dordrecht: Kluwer, pp. 39-48.

1997

7. H. Zwart (1997) What is an animal? A philosophical reflection on the possibility of a moral relationship with animals. *Environmental Values*, 6 (4), 377-392.

6. H. Zwart (1997) "The experience of moral obligation: preparatory notes on behalf of a historical ontology of moral subjectivity". In: P. Cobben, L. Heyde (eds.) *How natural is the law?* Tilburg: Tilburg University Press, 87-110.

1991 - 1994

5. H. Zwart (1994) The resurgence of nature-speak. *Health Care Analysis*, Vol. 2 (3), 221 - 226.

4. H. Zwart (1993) Rationing in the Netherlands: the liberal and the communitarian perspective. *Health Care Analysis*, Vol. 1 (1), 1993, 53 - 56.

3. H. Zwart (1992) « Pour une conception narrative de la personne. Implications pour la bioéthique » . In: Q. Debray, B. Pachoud (dir.) *Le récit. Aspects philosophiques, cognitifs et psychopathologiques*. Paris: Masson.

2. H. Zwart (1992) "Ethical consensus in a pluralistic society: The Engelhardt/Callahan controversy". In: A.W. Musschenga, A. Soeteman, B. Voorzanger (eds.) *Morality, world view,*

and law. The idea of a universal morality and its critics. Assen/Maastricht: van Gorcum, 99-107.

1. H. Zwart (1991) "Psychology, self-determination, and the veil of ignorance". In: A.O.A. Smook, B. de Vos-Schippers (eds.) Right to self-determination. Proceedings of the 8th world conference of the International Federation of Right to Die Societies. Amsterdam: VU University Press, 33-37.

Lectures: international

2017

164. The impact of the human genome on human self-understanding: Christian and secular perspectives. Islamic Ethics and the Genome Question. Research Center for Islamic Legislation and Ethics. Doha, Qatar, 4 April 2017 [\[invited\]](#)

165. Skiing and its discontents. An analysis of Tourist. BPSA / EAPS Conference. Radboud University Nijmegen, April 24, 2017

166. Metaphors, living laboratories and the will to know: the synthetic cell as a technoscientific mandala of life as such. SBRC Symposium: metaphors, synthetic biology and responsibility. Nottingham UK, May 22 2017 [\[invited\]](#)

167. PRINTEGER, objectives and mid-term results. WCRI pre-conference meeting. May 28 2017. Amsterdam

168. Tales of misconduct: novels as critical windows into integrity challenges in research. 5th World Conference on Research Integrity. May 28 - 31. Amsterdam

169. From the nadir of negativity towards the cusp of reconciliation: a dialectical (Hegelian-Teilhardian) assessment of the anthropocenic challenge. Society of Philosophy and Technology. June 15, Darmstadt Germany

170. Rewriting genomes: from gene editing to the synthetic cell: a Teilhardian assessment. ESPMH Annual Conference. 16-19 August 2017, Belgrade

171. De synthetische cel: is technisch reproduceerbaar leven leven? 25 augustus, Gent.

172. ENERI stakeholders workshop. September 29, 2017, Athens. [\[invited\]](#)

173. Ethics advisory board report. New therapeutic strategies for Alzheimer's disease. PHAGO General Assembly. 26 October 2017, Paris. [\[invited\]](#)

174. Is knowledge losing power? Towards a more resilient science system for the 21st century. 12th Berlin Debate on Science and Science Policy. November 7, 2017, Berlin. [\[invited\]](#)

2016

150. Zwart, H. (2016) Personalised medicine, self-management and intimate technologies: a philosophical analysis. The Biomedical & Life Sciences Collection, Henry Stewart Talks Ltd, London (online at <http://hstalks.com/?t=BL1994063> / <https://hstalks.com/bs/3203/>) [\[invited\]](#)

151. An oblique perspective: the BBE in the context of a diagnostics of the present and a prognostics of the future. Bridging technological and social innovation for a bio-based economy. Lorentz Workshop. Delft, 19 1 2016. [\[invited\]](#)

152. Responsible and Responsive Innovation: special workshop. European Lead Factory. April 11. Leiden. [\[invited\]](#)

153. Promoting Integrity as an Integral Dimension of Excellence in Science. PRINTEGER Policy Advisory Panel. Brussels, 9 March 2016.
154. The role of imagination in moral reflection. Responsible Innovation and Human Genomics. March 17 2016, RU Nijmegen. [\[invited\]](#)
155. Ethical aspects of virology: spill-over between virology and genres of the imagination. Antigone (Anticipating the global onset of novel epidemics FP 7) 4th One-Health Course. Institut Pasteur. Paris. April 20, 2016. [\[invited\]](#)
156. Promoting Integrity as an Integral Dimension of Excellence in Science. Fooddrinkeurope. Brussels 21 April 2016 [\[invited\]](#)
157. Integrity challenges in Ian McEwan's *Solar*: novels on research integrity in the era of big science. Netherlands Research Integrity Network (NRIN) Research Conference, plenary lecture, Amsterdam, 25 May 2016.
158. RRI on a European Scale. Responsible Innovation: societal challenges and solutions. NWO-MVI conference. Amsterdam, 10 June 2016. [\[invited\]](#)
159. Anthropocene, noosphere and distributed reflection. Anthropos - Anthropotechnics - Anthropocene: An Encounter Between Peter Sloterdijk and Bernard Stiegler. Nijmegen. June 27 2016 [\[invited\]](#)
160. Virology and the anthropocene. 30th European conference on Philosophy of Medicine and Health Care. Zagreb, August 2016.
161. Misconduct in the era of big science: a marginal or a symptomatic challenge? EACME conference. Leuven, 9 September 2016.
162. Plenary panel discussion: Past, present and future challenges of European bioethics. Leuven, 8 September 2016. [\[invited\]](#)
163. Medicine and Literature: Inferno. Medical Humanities Summer Course. Padova. 11 September 2016. [\[invited\]](#)
- 2015**
137. German ELSA Expert Workshop. Berlin. 6 February 2015. [\[invited\]](#)
138. 'Imagination, movies and reflection on technology'. Responsible Innovation and Human Genomics' Erasmus Mundus Master of Bioethics. Nijmegen, 11 March 2015. [\[invited\]](#)
139. Ethics and Data Sharing. HUGO Human Genome Meeting. Kuala Lumpur, Malaysia, 14-17 March 2015. [\[invited\]](#)
140. Health innovation and neglected diseases. European Lead Factory. 3rd General Assembly. Dortmund 26 March 2015. [\[invited\]](#)
141. Technology, Intervention and the control of human beings: what is at stake? Emerging Technologies and Human Rights. Council of Europe, Committee on Bioethics. Strasbourg, 4 may 2015. [\[invited\]](#)
142. Mutual Learning Exercises. NERRI Consortium Meeting. Rome, 22 June 2015.

143. Bio-implants, Self-management and the uncanny. 29th European Conference on Philosophy of Medicine and Health Care. Ghent, 20 August 2015.

144. *Me Medicine: a psychoanalysis of the Snyderome case study*. Invitational Symposium: Me Medicine vs. We Medicine: Personalised Medicine, Individual Choice and the Common Good. Amsterdam 10 September 2015. [\[invited\]](#)

145. Medicine and Literature. Medical Humanities Summer Course. Padova. 11 September 2015. [\[invited\]](#)

146. Lecture series: Continental Philosophy of Science. Gent University, March - May 2015 [\[invited\]](#)

147. Zwart, H. (2015), "Organ transplants as commodities?", in Chadwick, R. (ed.), *Tissue in Research: Safe storage, use, transfer, ethics and regulation*, The Biomedical & Life Sciences Collection, Henry Stewart Talks Ltd, London (online at <http://hstalks.com/?t=BL1994063>) [\[invited\]](#)

148. Promoting Integrity as an integral dimension of excellence in research. ENRIO meeting. Athens 26 November 2015. [\[invited\]](#)

149. MLE tools and methods. NERRI meeting. VIENNA 2 December. 2015.

2014

131. The Ethics Advisory Board. European Lead Factory. 2nd General Assembly. Berlin 14 March. [\[invited\]](#)

132. Human nature: a favoured or a deficient species? The enhancement-debate as a symptom of a basic shift in our ontological self-image. Symposium: Posthumanism and Somatechnologies: Exploring the Intimate Relations between Humans and Technologies. Twente. April 10 2014. [\[invited\]](#)

133. Tainted food. Revisiting Civilisation and its discontents. Symposium in honour of Michiel Korthals. 17 April 2014. [\[invited\]](#)

134. Medicine and Literature: Inferno. Medical Humanities Summer Course. Padova. 11 September 2014. [\[invited\]](#)

135. Het maakbare brein. Gent. 23 november 2014. [\[invited\]](#)

136. Mutual Learning Exercises. NERRI consortium Meeting. Porto, 28 11 2014.

2013

121. ELSA in Europe: Lessons learned and future prospects. February 5, 2013. Osaka University Nakanoshima Center, Japan. [\[invited\]](#)

122. The impact of genomics research on how we see ourselves as human beings. Ph.D. Course Principles of Ecological Genomics (Ecogenomics Consortium / Research School SENSE). Wageningen 19 February 2013 [\[invited\]](#)

123. Genetics and Genomics of Global Health and Sustainability. HUGO Meeting, Singapore, April 2013. [\[invited\]](#)
124. Workshop Het Maakbare Brein. De Maakbare Mens. Kemmelberg (België), 15-16 maart 2013. [\[invited\]](#)
125. Promisomics: Introduction. Promise Management in the Big Life Sciences. Utrecht 22 March 2013.
126. Responsible innovation. EGN Conference 2013 - Genomes and societies: Global challenges around life sciences. London May 1 2013. [\[invited\]](#)
127. The Viral Paradox. EMPERIE. Rotterdam 28 May 2013. [\[invited\]](#)
128. The implicit metaphysics of synthetic biology: how the idea of a synthetic cell is challenging our understanding of life and embodiment. 27th European Conference on Philosophy of Medicine and Health Care. August. Basel.
129. Medicine and literature. Summer Course Medical Humanities: Italian Perspectives. 12 September 2013. Padua. [\[invited\]](#)
130. De synthetische cel als droombeeld: psychoanalytische duiding van een metafysische ambitie. iGEM Leuven. 26 september 2013. [\[invited\]](#)

2012

120. ELSA Life Sciences Research and integrated projects: success factors. Oslo and Akershus University College of Applied Sciences / The Research Council of Norway. ELSA Conference 2012. Oslo, 4-5 December 2012. [\[invited\]](#)
119. The role of fiction in assessing the societal dimensions of brain research: Limitless as a case study. University of Norway, December 3 2012. [\[invited\]](#)
118. *Towards a sustainable bio-based society: Aligning scientific and societal agendas for Bio-Innovation*. ESF Conference Series, inaugural address. Amsterdam, 6 December 2012.
117. The voice of bioethics in the arts. Key note lecture. Annual EACME (European Association of Centres for Medical Ethics) Conference. Bristol, September 21, 2012 [\[invited\]](#)
116. Virology and philosophy. EUVIRNA Summer course. Marseille 20 September 2012. [\[invited\]](#)
115. Plagiarizing nature: from reading genomes to harvesting biomaterials. The Second Cardiff International Genomics Conference: Genomics for healthcare and socio-economic progress. 13-14 September 2012, Cardiff. [\[invited\]](#)
114. ELSA Research in Europe: Lessons from CSG. Keynote lecture. International Symposium on Ethical, Legal, and Social Issues for Personalized Genomic Medicine. Seoul, South Korea, August 7, 2012. [\[invited\]](#)
113. From Schrödinger to Venter / from quantum physics to genomics: philosophical and societal impact of a scientific revolution. Seoul, South Korea, August 8, 2012. [\[invited\]](#)
112. Learning from the past and thinking ahead: What psychoanalysis can contribute to bioethics. Thinking Ahead. 11th World Congress of Bioethics. Rotterdam. June 28, 2012.

111. Ethics, science and art. Thinking Ahead. 11th World Congress of Bioethics. Rotterdam. June 28, 2012.

110. Stardust: a philosophical perspective. Summer school "Chemistry and Infrared Spectroscopy of Interstellar Dust" (Theoretical Chemistry, IMM). 7 June 2012. [\[invited\]](#)

109. Imagined futures. HUGO, 16th Human Genome Meeting. Genetics and Genomics in Personalised Medicine. Sydney, 11-14 March 2012. [\[invited\]](#)

2011

108. Has the genomics revolution arrived? Egenis. Exeter. 12 December 2011. [\[invited\]](#)

107. Dinner Speech. International Network Conference. Ethical and Social Aspects of IPRs for the Life Sciences - Agrifood and Health. Brussels. 29 September 2011 [\[invited\]](#)

106. Biomaterials: From utopia to science. A psychoanalytical assessment. ESPMH annual conference. Zurich, August 18 2011.

105. The Centre for Society and Genomics from labour to business? The coming of age of Dutch ELSA - Hub Zwart, Gijs van der Starre & Maud Radstake [\[invited\]](#)

104. Opening address and comment. Old World and New World Perspectives on Environmental Philosophy. Nijmegen, June 14, 2012. 8th Annual Meeting of the International Society for Environmental Ethics.

103. Viral Biomaterials as biosynthetic hybrids: psychoanalytical assessment of synthetic biology. SYBHEL workshop. June 27. Bristol [\[invited\]](#)

102. From the human to the personal genome. Philosophical perspectives. Genetics, Ethics and the Law. European Genetic Foundation in Bologna, Italy, 9-11 March 2011 [\[invited\]](#)

101. Pre/employment genetic screening. Ethical issues. Genetics, Ethics and the Law. European Genetic Foundation in Bologna, Italy, 9-11 March 2011 [\[invited\]](#)

100. Psychoanalysis of Knowledge. STS goes mental. WTMC. Ravenstein. 18 February 2011. [\[invited\]](#)

99. Know thyself. The impact of genomics research on how we see ourselves as human beings. Ph.D. Principles of Ecological Genomics (Ecogenomics Consortium / Research School SENSE). Wageningen 15 February 2011 [\[invited\]](#)

98. Biomimesis and biomaterials: scientists as apprentices in the laboratories of life. Investigating Technology: Politics, power and the social shaping of technology. WUR. Wageningen, 9 February 2011. [\[invited\]](#)

97. The (hi)story of bioethics. Manchester, 25 January 2011 [\[invited\]](#)

2010

96. Visiting fellow / Lecture series. Innovation in Society Unit UCLAN, Preston UK [\[invited\]](#)

95. Protecting the Environment. Genomics Momentum. 23 11 2010. Utrecht [\[invited\]](#)
94. Ten Years After: Has the Human Genome Project fulfilled its promises? Huygens Colloquium. RU Faculty of Science, October 4 2010. [\[invited\]](#)
93. Biomaterials, biomimesis and human enhancement. SYBHEL. Synthetic Biology. 8-0 July 2010. Zurich [\[invited\]](#)
92. Predicative medicine and metanoia: implications of human genomics for self-management. Knowing one's medical fate in advance. June 10 2010. Basel. [\[invited\]](#)
91. Opening address. Ten years after. Mapping the societal genomics landscape. Amsterdam 27 May 2010.
90. Societal valorisation. NGI Valorisation Advisory Board. Amsterdam 8 April 2010.
89. Neurogenomics, identity and self-management. 28-29 January, Trieste, Italy. [\[invited\]](#)
88. Archetypes of Science. Science and Culture. Netherlands Graduate School for Literary Studies. Ravenstein, 5-7 January 2010. [\[invited\]](#)

2009

87. Assessing the present: the emergence of a new style of thought as an intellectual epidemic. Tectonics of the system. New readings of Oswald Spengler. Louvain. 16 12 2009. [\[invited\]](#)
86. "Nature is wont to hide herself" - Are we about to unveil the complexities of life? Netherlands Consortium for Systems Biology kick-off symposium. Noordwijkerhout October 15 2009. [\[invited\]](#)
85. Mapping or transforming nature? The human genome and the genome of nature, or: the Lewis and Clark map in reverse. EGN Conference. Cardiff.
84. Ten years after: the impact of the Human Genome Project on how we see ourselves. Medical Genetic Centre (MGC), Brugge, June 11. [\[invited key note\]](#)
83. Animals in science and literature. Dutch-Flemish Network for Philosophy of Science and Technology. Ravenstein, 10 April 2009. [\[invited\]](#)
82. Our Genetic identity. Brussels, March 31 [\[invited\]](#)

2008

81. Pervasive science. Tilting perspectives on regulating technologies. Tilburg. December 11. [\[invited\]](#)
80. Lingua Democratica. Towards for the Public Debate on Genomics. International Expert Seminar of the University for Humanistics. October 10 2008 [\[invited\]](#)
79. Key note lecture. European Researchers in Didactics of Biology. 16 september [\[invited\]](#)
78. Techno-ethical scenarios: exploring the mutual interaction of technology and morality. Twente August 26, 2008 [\[invited\]](#)

77. Science ethics in the genomics era. Common Knowledge: Expert Seminar. Nijmegen 29.5.2008 [\[invited\]](#)

76. Genomics and Self-understanding. Navigating the Changing Landscape. Calgary 28 April 2008. [\[invited\]](#)

75. Globalising bioethics: a case study. Genomics & Society: setting the agenda. April 18 2008.

74. Genomics, bioinformation & identity. Genomics & Society: setting the agenda. April 18 2008.

2007

73. Human Genome Project: impact on our self-image. Medical technologies and the life world: cultural and ethical perspectives. Södertörn (Sweden). 16 november 2007 [\[invited\]](#).

72. Obesity and civilisation. EUROBESE workshop Eating cultures. Lissabon. June 10 2007 [\[invited\]](#).

71. Genomics and complexity: experimental laboratory novels as test-beds. New Visions of Nature. ISIS Expert Seminar. Wageningen June 1 2007.

70. The human genome project: a biographical approach. 28 March. London.

69. The case of Mendel: Some enigma's surrounding the genesis of genetics. The politics of scientific misconduct and fraud. March 20, Vienna [\[invited\]](#).

68. Institutionalisation of societal research and interaction on genomics. COGEM. 15 March, Utrecht [\[invited\]](#).

67. Science Ethics: Reflections on the case of Woo-Suk Hwang case. Huygens Lecture. Nijmegen, March 5. Faculty of Science [\[invited\]](#).

66. Public Health Genomics and Society. Public Health Genomics European Network. Dutch National Task Force Meeting. 24 January. Rotterdam Erasmus MC [\[invited\]](#).

2006

65. Comparing ELSA - Dutch perspectives. Basel, 17-18 november 2006. [\[invited\]](#)

64. Science Ethics & Science Governance. Gent, 13 september 2006. [\[invited\]](#)

63. Science: who is pulling the strings. C.T de Wit Graduate School for Production Ecology & Resource Conservation. Wageningen. 12 oktober [\[invited\]](#)

62. Genomics and the Language of God: A Critical Review of Francis Collins' View on Science and Religion. Leiden, 27 oktober 2006. [\[invited\]](#)

61. The ethos of science. RU Summer University August 30. [\[invited\]](#)

60. Ethical aspects of biobanking. 8th world conference on Bioethics. Beijing, China. August 6 2006.

59. The Institutionalisation of Ethics in Science Policy. 9th International Conference on Technology Policy and Innovation (ICTPI), Santorini, Greece. June 19, 2006. [[invited](#)]
58. Implications of the human genome project for societal research and debate. Tartu (Estonia) May 27 2006. [[invited](#)]
57. The impact of genomics on our self-image. Edinburgh, March 14-16 2006 [[invited](#)]
56. A Korean Tale: on fraud and cloning. ESF Exploratory Workshop. Stem Cell Cultures: Exploring the social and cultural background of European debates about human embryonic stem cells. Nottingham, March 12 2006 [[invited](#)]
55. The impact of the human genome project on our self-image. Ecogenomics Consortium / SENSE. Wageningen, February 13 2006 [[invited](#)]
54. The impact of the human genome project on our self-image. Toulouse, February 3 2006 [[invited](#)]

2005

53. Species management: The cormorant case - A comment. Multilevel policy making in a democratic context. European nature conservancy policy: implementation & legitimacy. November 17, Wageningen [[invited](#)].
52. Lecture series bioethics. Japan, Nagasaki, 27 november - 5 december [[invited](#)].
51. Society & genomics: overview of research projects. CSG / Genomics Forum - meeting. Edinburgh. 19 May.
50. Genomics, the Human Diversity Project and the need for a global bioethics. Workshop "Problems of the Gene Pool Preservation of Indigenous People of the North". Yakutsk (Siberia), 11 May 2005 [[invited](#)].
49. Genomics & Complexity. 1st Annual Meeting Ecogenomics Consortium (plenary speaker). Amsterdam April 22 [[invited](#)].
48. What is genomics? International conference 'Genomics and Society' (plenary speaker). London, 12-14 April [[invited](#)]
47. Expert meeting on an Ethical Code of Conduct for Scientists. UNESCO Headquarters, Paris, 7 March 2005
46. Ethics & medical genetics. INES plenary. London, 10 February 2005.

2004

45. Hysteria chemicorum. Een beroepsziekte van scheikundigen. Museum Guislain, 24 oktober. Gent. [[invited](#)]
44. Een ethische lezing van het Kyoto-protocol. Vlaams Parlement, 12 oktober. Brussel. [[invited](#)]

43. Public attitudes: genomics and imagination. Genomics Momentum 2004, CSG Session. De Doelen, 31 augustus. Rotterdam.
42. The Institutionalisation of Ethics in Science Policy. Workpackage IV: Medical genetics. 18 June. Rome.
41. Artificial reproduction in Mendel's dwarf. Literary recastings of Mendel's research. Workshop Science, Fiction and Science Fiction. 4 June. Madeira [invited]
40. Genomics and Technology Ethics. Comment on a paper by Ruth Chadwick. University of Twente. 30 januari [invited]
39. Towards an International Declaration on Bioethics. Workshop. Unesco. 18 maart. Den Haag. [invited]
38. Genomics & Imagination: Public responses to transformations in knowledge production. Cesagen Conference. Royal Academy of Science. 2 March. London.
37. Bioethics in the Netherlands. INES Meeting (Framework Programme) 26 February. Madrid.

2003

36. Scientific genius and mental suffering. Sardinia, 20 June 2003. [invited]
35. River poetry and river science in the Netherlands. Politics of the riverside, Nijmegen, 11 June. [invited]
34. Professional ethics and Scholarly Communication. Workshop on Professional ethics for scientists / engineers in life science research and applications of research. WUR, 20 May.
33. Genomics & Society. Centre for Economic and Social Aspects of Genomics (CESAGen), Lancaster (UK), 11 April.

2002

32. Is moral progress possible? Symposium / Treffen CEKUN - Tübingen, 15 november.
31. Spatial planning and sacred species. Coastal Inquiries International Conference. Dublin, May 16.

2001

30. The concrete universal (The value of internships in international student exchange). Transatlantic Education and Training Conference. Münster, 10 december.
29. Zellbiologie und Transsubstantiation. Treffen des interfacultären Zentrum für Ethik in den Wissenschaften (Tübingen) und des Centrum voor Ethiek KU Nijmegen. Nijmegen: KUN, 18 oktober.
28. Aquaphobia, tulipmania, biophilia: a moral geography of the Dutch landscape. Coastal Inquiries International Conference. Victoria (Canada). August 23.

1999

27. Filologie of Fysiologie? Nietzsche en de cultuurstrijd tussen Bildung en wetenschap. Brussel, 10 december. [\[invited\]](#)

26. The ethics and epistemology of animal research: from Claude Bernard to Ivan Pavlov. 13th European Conference on Philosophy of Medicine and Health Care. European Society for Philosophy of Medicine and Health Care. Linköping (Sweden), August 23-24.

25. What is a whale? Moby-Dick, marine science and the sublime. Zentrum für Ethik in den Wissenschaften. Tübingen, 24 June. [\[invited\]](#)

24. A short history of food ethics. First European Congress on Agricultural and Food Ethics. Wageningen, 5 March.

23. Is de kantiaanse gewetenservaring het produkt van morele training? Geweten en Zedelijkheid. Centrum voor Duits Idealisme. Leuven. 21 januari.

22. Transcending the Either/Or (Can bioethics be critical?) - a comment. European Network for Biomedical Ethics. Sheffield. 9 januari. [\[invited\]](#)

1998

21. The concept of autonomy in health care ethics. Memorial University, St. John's (Newfoundland). 26 November. [\[invited\]](#)

20. Organ donation and integrity of the body. Memorial University, St. John's (Newfoundland). 19 November [\[invited\]](#)

19. The birth of a research animal. Memorial University, St. John's (Newfoundland). 26 November. [\[invited\]](#)

18. Justification in applied ethics. ZEW, Tübingen, 12 June.

17. Integrity and vulnerability. Conference: The principles of bioethics: autonomy, dignity, integrity, vulnerability. Second International Conference on Bioethics and Biolaw. Copenhagen: Center for bioethics and biolaw, 6 June. [\[invited\]](#)

16. The Truth of laughter: Luther and his wor(l)d. Bakhtin and narrative representation. Groningen, 17 March.

1997

15. Can nature serve as a criterium for the reasonable use of reproductive technologies? First Conference of the European Network for Biomedical Ethics. In Vitro Fertilization in the 90's: methods, contexts, consequences. Stuttgart, 19 januari. [\[invited\]](#)

1996

14. Cultivation or intervention: Foucault's moral assessment of the human sciences, in view of his historical ontology of the subject. Science Studies and the Societal Role of the Human Sciences. RUG (Netherlands Graduate School of Science, Technology and Modern Culture). Groningen, 8 november. [\[invited\]](#)

1995

13. Is modern medicine unnatural? The concept of nature in ancient and modern medicine. Annual Conference of the European Society for the Philosophy of Medicine and Health care. Kos (Greece), 22 september.

12. On the use (or abuse) of anthropocentric categories: ethical issues in biotechnology. Symposium: The social management of biotechnology. Tilburg (KUB), 15 september. [\[invited\]](#)

11. Bachtin and Nietzsche: the truth of laughter. The 7th International Bakhtin Conference. Moskou, 29 juni.

1994

10. The meaning of old age and the concept of a natural life span. What do we owe the elderly? International conference. Instituut voor Gezondheidsethiek / The Hastings Center. Maastricht, 16 september.

9. The resurgence of nature speak. The concept of nature in science and technology. Fifth European Conference on Science and Theology. Freising/München, 24 maart.

8. De morele betekenis van de biologische natuur / methodische consequenties van een hermeneutische ethiek. Lustrumcolloquium Narrativiteit en hermeneutiek, Overlegcentrum Christelijke Ethiek. Leuven, 21 maart. [\[invited\]](#)

1992

7. The concept of a natural death as an ideal for public policy. 6th European conference on philosophy of medicine and health care. European Society for Philosophy of Medicine and Health care. Budapest, 13 august.

6. Pour une conception narrative de la personne. Implications pour la bioéthique. Le récit: Aspects philosophiques, cognitifs et psychopathologiques. Hôpital laennec, Service de psychiatrie. Paris, 21 February. [\[invited\]](#)

1991

5. The minimalist and the narrativist concept of the person. 5th European Conference on philosophy of Medicine and Health care. European Society for Philosophy of Medicine and Health Care. Oxford, 29 June. [\[invited\]](#)

4. Psychology, self-determination, and the veil of ignorance. 8th world conference of the International Federation of Right to Die Societies. Amsterdam: VU University. [\[invited\]](#)

1990

3. Voluntary euthanasia in a pluralistic society. The euthanasia-debate in The Netherlands. East-West Bioethics 1990 (Eastern European Program, The Hastings Center). Inter-University Center, Dubrovnik, 8 September.

2. Moral deliberation and moral warfare. 4th European Conference on Philosophy of Medicine and Health Care. European Society for Philosophy of Medicine and Health Care. Maastricht, 16 June.

1989

1. Bioethics in a pluralistic society. International Scholars Program, The Hastings Center. Briarcliff Manor, N.Y.

Academic publications in Dutch / Nederlandstalig

2015

118. H. Zwart (2015) Vrienden op papier: Filosofie, poëzie en de papieren vriendschapsketen. In: Becker M., Brugmans E., Hermens J. (red.) *Rondom vriendschap. Filosofische beschouwingen*. Zoetermeer: Klement, 62-74.

2014

117. H. Zwart (2014) Voorspellende geneeskunde: een dieptepsychologische duiding van de speelfilm *Blueprint*. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 24 (1), 2-7.

2013

116. H. Zwart (2013) Peter Sloterdijk. In: Celikates R., Gabriëls R., Hartle J., Lemmens P., Lijster T. (red.) *De nieuwe Duitse filosofie. Denkers en thema's voor de 21^e eeuw*. Amsterdam: Boom, 245-254.

115. H. Zwart (2013) Genomics, mensbeeld en het onbewuste. De betekenis van genoomonderzoek voor de vraag naar het menselijke van de mens. In: T. Wobbes, M. van den Muijsenbergh (red.) *Genoombewust: Belasting of belofte?* *Annalen van het Thijmgenootschap* 101 (2). Nijmegen: Valkhof Pers, 97-112.

114. J. De Visscher, H. Zwart (red.) (2013) *Op het scherp van de snede*. Memoires van een gewraakt schrijver. Kalmthout: Pelckmans / Klement.

113. Nawoord. In: Jan Hendrik van den Berg. *Op het scherp van de snede*. Pelckmans / Klement, pp. 251-260.

1112. H. Zwart (2013) *In Memoriam Jan Hendrik van den Berg*. Tijdschrift voor Filosofie 75 (1), 193-196.

111. H. Zwart (2013) *Cupido scribendi*. In: R. Kok, H. Lekkerkerk, P. Vermeulen (red.) *Versterking van Innovatie: liber amicorum voor Ben Dankbaar*. Den Haag: Boom / Lemma. 15-18.

110. *Reactie op Cultuur als Gesamtkunstwerk*. *Filosofie & Praktijk*, 34 (4), 82-84.

2011

110. H. Zwart (2011) De tuin als landschapsarchief, laboratorium en dialoog. In: R. van den Born, M. Drenthen, P. Lemmens en T. van Slobbe (red.) *Filosofische beschouwingen over plaats: verbondenheid met natuur en landschap*. Zeist: KNNV, 72-85.

109. H. Zwart (2011) De mens als genetisch geïnformeerde ondernemer? *Bespreking van Genethische grensverkenningen vanuit filosofisch perspectief*. *Liberaal Reveil* 52 (2), 77-82.

2010

108. H. Zwart (2010) Wordt ons leven anders? Over genomics en zelfarbeid. In: H. Zwart, G. Olthuis (red.) 10 jaar Humaan Genoom. *Tijdschrift voor Gezondheidszorg en Ethiek*, 20 (2), 73-76.

2009

107. H. Zwart (2009) Michel Foucault als psycholoog. Verdringing en terugkeer van de dimensie van het Zelf. Thema: De actuele Foucault. *Wijsgerig Perspectief*, 49, 8 - 15.

106. H. Zwart (2009) Siegfried en Brünnhilde: een mislukte domesticatie. In: P. Van Tongeren, M. Becker (red.) *Sprekende Werken. Over de ethische zeggingskracht van literatuur*. Budel: Damon, 52-60.

105. H. Zwart (2009) De "bedenkelijkheid" van proefdieronderzoek. In: J. Swart, M. Jonger, R. Tramper (red.) *De weging gewogen. Beschouwingen over ethiek en dierproeven. NVDEC-Reeks Dierproeven 3*. Budel: Damon, 174-182.

104. A. Nelis, H. Zwart (2009) Gulliver moet opnieuw op reis. Biowetenschap en het maakbare leven. In: B-J Koop, C. Lüthy, A. Nelis en C. Sieburgh (red.) *De maakbare mens. Tussen fictie en fascinatie*. Amsterdam: Bert Bakker, pp. 120-138.

2008

103. H. Zwart (2008) "De actualiteit van de archeologie van de medische blik: geboorte en dood van de klinische ervaring". Nawoord bij M. Foucault, *De geboorte van de kliniek*. Amsterdam: Boom / SUN. 253 - 268.

2007

102. H. Zwart (2007) "Slankheid als beschavingsoffensief: de culturele en maatschappelijke betekenis van obesitas". In: Hans Dagevos en Geert Munnichs (red.) *De obesogene samenleving. Maatschappelijke perspectieven op overgewicht*. Amsterdam University Press. 43-52.

101. H. Zwart (2007) 25 eeuwen imago problemen. Ridiculisering van wetenschap in literaire teksten. *De Gids*. 170 (3/4), 265-277.

100. H. Zwart (2007) In het licht van de wetenschap: de onmogelijkheid en onmisbaarheid van wetenschapscommunicatie. In: F. Meijman, S. Snelders (red.) *Leonardo voor het publiek: een geschiedenis van wetenschaps- en techniekcommunicatie*. Amsterdam: VU University Press. 264-280.

99. H. Zwart (2007) "Toegepaste ethiek". In: M. Becker, B. van Stokkom, P. Van Tongeren, J.-P. Wils (red.) *Lexicon voor de ethiek*. Assen: Van Gorcum, 323-324.

98. H. Zwart (2007) "Integriteit". In: M. Becker, B. van Stokkom, P. Van Tongeren, J.-P. Wils (red.) *Lexicon voor de ethiek*. Assen: Van Gorcum, 166-169.

97. H. Zwart (2007) Dieren in context (co-referaat). In: J. Swart, *Dieren in context: over de waarde van dieren*. NVBe-Preadvis. Utrecht: NVBe: 49-50.

2006

96. 2006. [H. Zwart, A. Nelis] Het maatschappelijk debat over genomics: vertrouwd of onontgonnen terrein? *NVBe-Nieuwsbrief* 13 (1), 3-6.
95. 2006. [L. Consoli, H. Zwart]. Morele reserves: een multidimensionele analyse. In: W. Dubbink, H. Van Lwijk (red.) *Bedrijfsgevallen. Morele beslissingen en ondernemen*. Assen: Van Gorcum, 201-220.

2005

94. 2005. Wat is genomics? *Filosofie & Praktijk*, 26 (1), 28-37.
93. 2005. Natuurbeelden. Op zoek naar een nieuwe verstandhouding met de natuur. In: J. Braeckman, B. de Reuver, Th. Vervisch (red.) *Ethiek van DNA tot 9/11*. Amsterdam: Amsterdam University Press. pp. 119-134.
92. 2005. Hysteria chemicorum. Een beroepsziekte van scheikundigen. *De Uil van Minerva*, 22 (2), 187-200.
91. M. Drenthen, J. Willems, H. Zwart (red.). *Wetenschapscommunicatie*. Amsterdam: Boom.
90. 2005. "De urgentie van maatschappelijk communiceren". In: Drenthen et al (zie boven), pp. 15-17.
89. 2005. "Zichtbare wetenschappers". In: Drenthen et al (zie boven), pp. 19-30.

2004

88. 2004. "Frankenstein, of de terugkeer van het verdrongene". In: J. de Visscher, J.-P. Wils (red.) *Mythische figuren van de moderniteit*. Damon. Centrum voor Ethiek-Reeks 13. Budel: Damon, pp 118-155.
87. J. Swart, J. Wolters, H. Zwart (red.) *DEC's in discussie. De beoordeling van dierproeven in Nederland* [reeks: Dierproeven]. Budel: Damon.
86. 2004. Het ethisch moment van de DEC. In: DEC's in discussie (zie boven)
85. 2004. Synchroniciteit. De historische fenomenologie van J.H. van den Berg. *Kunst & Wetenschap*, 13 (3), 11-12.
84. 2004. Kanttekeningen bij een toegift. Recensie van Govert den Hartogh (2003) *Gift of bijdrage. Over morele aspecten van orgaandonatie*. *Krisis, Tijdschrift voor Empirische Filosofie*, 3, 96-100.
83. 2004. Sloterdijk in vogelvlucht (met Pieter Lemmens). *Wijsgerig Perspectief*. Themanummer: Peter Sloterdijk, 44 (3), 4-13.
82. 2004. Sferisch en mobiliserend denken: Sloterdijk en Spengler. *Wijsgerig Perspectief*, 44 (3), 24-31.
81. 2004. De wil tot verbeteren: Sloterdijks actualiteit. *Wijsgerig Perspectief*, 44 (3), 42-51.

80. 2004. Lachen en treuren in de filosofie (herdruk). Themanummer: Humor. *Filosofie*, 14 (2), 9-12. [herdruk]

79. 2004. Hub Zwart, Jean-Pierre Wils. Biotechnologie en bètahermeneutiek. *Tijdschrift voor Humanistiek*. 18, 24-35. [herdruk]

2003

78. 2003. Wetenschap en literaire verbeelding. *Filosofie in Bedrijf. Tijdschrift voor Cultuur, Management en Organisatie*. 15 (1), 2003, 36-51.

77. 2003. "Achterdocht en overvloed: de lotgevallen van de voedselconsument". In: R. van Est, L. Hanssen, O. Crapels (red.) *Genen voor je eten - Eten voor je genen. Maatschappelijke vragen en dilemma's rond voedingsgenomics*. Den Haag: Rathenau-Instituut, 93-124.

76. 2003. Kleine genealogie van het imperialisme. *De Uil van Minerva*, 19 (2) 111-118.
Www.geneeskunde.com. De arts-patiëntrelatie in het informatietijdperk. *Tijdschrift voor Geneeskunde & Ethiek*, 2003, 13 (1), 8-11.

75. 2003. De spreekbevoegdheid van ethici. In: I. Devisch, G. Verschraegen (red.) *De verleiding van de ethiek. Over de plaats van morele argumentatie in de huidige maatschappij*. Boom, pp. 43-64.

74. 2003. H. Zwart, J.-P. Wils. Biotechnologie en bètahermeneutiek: De betekenis van genomics voor het subject en voor het object van biowetenschappelijk onderzoek. In: Nationaal Regie-Organ Genomics / NWO: De maatschappelijke component van het genomics-onderzoek, thema 4 (CD-Rom).

2002

73. 2002. Elementaire verbeelding. Over de wetenschapsfenomenologie van Gaston Bachelard en Jan Hendrik van den Berg. *De Uil van Minerva. Tijdschrift voor Geschiedenis en Wijsbegeerte van de Cultuur*, 2002, 18 (1), 17-31.

72. 2002. Een ethische revolutie. *Filosofie & Praktijk*, 2002, 23 (2), 34-52.

71. 2002. H. Zwart, J.-P. Wils, Biotechnologie en bètahermeneutiek: de betekenis van genomics voor het subject en het object van biowetenschappelijk onderzoek. [NWO: Maatschappelijke Component Genomics-onderzoek]

70. 2002. Een vijver. In: M. Coolen, K. van der Wal (red.) *Het eigen gewicht van de dingen*. Damon, pp. 147-164.

69. 2002. Een morele geschiedenis van het Nederlandse landschap. In: B. Voorsluis (red.) *Zwijgende natuur*, pp. 38-47. Zoetermeer: Meinema.

68. 2002. Ethiek voor de vleeseter. Nieuwsbrief Nederlandse Vereniging voor Bio-ethiek. Themanummer "Morele dimensies van de MKZ-crisis". Jaargang 9 (1), 8-9.

2001

67. 2001. Zinloze seks (N.a.v. M. Houellebecq, *Les Particules Élémentaires*). *Parmentier*, 10 (4), 28-33.
66. 2001. Nawoord. In: J.H. van den Berg. De kop van de bromvlieg. Een metabletische studie. Nijmegen: Sun, pp. 49-58.
65. 2001. Lachen en treuren in de filosofie. *Filosofie en Praktijk*. 22 (3), 9-16.

2000

64. 2000. Filologie of fysiologie? In: M. van den Bossche, M. Weyembergh (red.) Links Nietzscheanisme. Budel: Damon, 95-106.
63. 2000. Wetenschap als Traditie en als Ethiek (Ethiek als Wetenschap en als Traditie). In: J.-P. Wils (red.) Ethiek en hermeneutiek. CEKUN-reeks 6. Leende: Damon, 139-216.
62. 2000. "Wet en geweten. Is de Kantiaanse gewetenservaring het produkt van morele training?" In: W. Desmond, L. Heyde, E.-O. Onnasch (red.) Studies van het Centrum voor Duits Idealisme. Deel 2: Geweten en Zedelijkheid. Nijmegen: Nijmegen University Press, 151-165.
62. 2000. Metabletica en medische ethiek (discussie). *TGE*, 10 (1), p. 6.
61. 2000. Versterven (Geneeskunde en Literatuur). *TGE*, 10 (1), 23-25.
60. 2000. Crisis in de sportmoraal? *TGE*, 10 (1), 29-31.

1999

59. 1999. Praktische filosofie als filosofische praktijk - en als teratologie. *Filosofie & Praktijk*, 20 (4), 169-178.
58. 1999. Is intellectueel eigendom diefstal? *Filosofie & Praktijk*, 20 (2), 72-76.
57. 1999. Ethiek van het klinisch chemisch laboratorium: de groeiende kloof tussen informatie en interpretatie. *Nederlands tijdschrift voor Klinische Chemie*, 24 (6), 344-349.
56. 1999. Cor Hoffer, Hub Zwart. Orgaandonatie en de betekenis van levensbeschouwelijke opvattingen. *Medische Antropologie. Tijdschrift over Gezondheid en Cultuur. Jaargang 10 (2)*, 239-259.
55. 1999. Wetenschap is geen zaak van gemoedsrust. Een gesprek met J.H. van den Berg. *Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek*, 9 (1), 15-19.
54. 1999. Het Paradijs als Rorschach-test. *Filosofie*, 9 (5), 31-32.
53. 1999. A. Simons, H. Zwart. Journalistieke verantwoordelijkheid. In: H. Donkers, J. Willems (red.) *Journalistiek schrijven voor krant, vakblad en nieuwe media*. Bussum: Coutinho, 479-489.
52. 1999. M. Dol (et al, eds.) *Animal Consciousness and Animal Ethics*. *Filosofie & Praktijk*, 20 (2), 95-98.

1998

51. 1998. De spreekbevoegdheid van ethici. *Filosofie & Praktijk*, 19 (4), 184-201.
50. 1998. Beelden en woorden: Het eerste hoofdstuk van de "nieuwe" medische ethiek. *Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek*, 8 (1), 30-36.
49. 1998. Moral legislation in The Netherlands on Euthanasia and animal experimentation. *Gegenworte: Zeitschrift für den Disput über Wissen*, 1, 24-30.
48. 1998. Kanttekeningen bij "Intieme vijanden" van Arnold Heumakers. *Kennis & Methode*, 22 (2), 192-194.
47. J. Gruppelaar, H. Zwart (red.) *Welzijn en verzakelijking. Ethiek, welzijnswerk en de actuele politieke cultuur* [CEKUN-reeks 1]. Best: Damon.
46. 1998. Liberalisme en participatie: de eindterm van het welzijnswerk. In: J. Gruppelaar, H. Zwart (red.) *Welzijn en verzakelijking* (zie boven), pp. 55-68.
45. 1998. Loyaliteit en welzijnswerk. In: J. Gruppelaar, H. Zwart (red.) *Welzijn en verzakelijking* (zie boven), pp. 85-98.

1997

44. 1997. Een legitiem gebruik van de lust? Foucault, Lacan en de problematisering van de seksualiteit. *Psychologie & Maatschappij*, 21 (4), 334-345.
43. 1997. De natuur als criterium voor medisch handelen? In: J. Keulartz, M. Korthals (red.) *Museum aarde. Natuur of constructie?* Meppel: Boom, 155-165.
42. 1997. H. Zwart, C. Hoffer. Wat is lichamelijke integriteit? *Tijdschrift voor Theologie*, 37, 41-55.
41. 1997. Hub Zwart, Cor Hoffer. Dit is mijn lichaam. Een vergelijking van de islamitische en de christelijke uitleg van postmortale lichamelijke integriteit. In: D. Pranger (red.) *Islam en gezondheidszorg (Analen van het Thijmgenootschap, 1984 (3), 102-128.*
40. 1997. Foucaults vermeende determinisme. *Tijdschrift voor Literatuurwetenschap* (voorheen: *Forum der Letteren*), 1 (2), 108-111.

1996

39. 1996. "De natuur heeft zich van ons afgekeerd". *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie*, 27 (3), 94-96.
38. 1996. Wat is observeren? Over natuurlijkheid en geneeskunde (slot). *Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek*, 6 (2), 45-50.
37. 1996. De epistemologie van het buikspreek en de plooibaarheid van het vertoog. *Kennis en Methode*, 20 (4), 410-415.

1995

36. 1995 . "Ik ben een machine... Over het Cartesiaanse gehalte van de Freudiaanse Zelf-conceptie". In: H. Hermans (red.) De echo van het ego: over het meerstemmige zelf. Annalen van het Thijmgenootschap, 83 (2). Baarn: Ambo, pp. 49-80.
35. 1995. Het (on)gelijk van Lucifer. Naar aanleiding van P. Moyaert, Ethiek en sublimatie. Psychologie & Maatschappij, 19 (1), 62-70.
34. 1995. "Gynaecologie-obstetrie; ethische aspecten". In: H. ten Have et al (red.) Ethiek & Recht in de gezondheidszorg. Band 2, Hoofdstuk XI, p. 101-198.
33. 1995. Nogmaals het begrip "natuurlijkheid". Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 5 (2), 50-52.

1994

32. 1994. Het ethisch protocol. Over ethische protocollering en medisch-ethische commissies. Themanummer 'Proceduralisme in de gezondheidsethiek'. Gezondheid, 2 (1), 25-34.
31. 1994. The moral significance of biological nature. Ethical Perspectives, 1 (2), 71-76.
30. 1994. De onvermijdelijkheid van de miskennis. Bespreking van Ph. van Haute, Psychoanalyse en filosofie. Het imaginaire en het symbolische in het werk van Lacan. Psychologie en Maatschappij, 18 (2), 177-180.
29. 1994. [Ps.] De dokter en zijn nar. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 4 (3), 85-86.
28. 1994. Het werk van de natuur. Een herwaardering van het natuurbegrip in de ethiek. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 4 (1), 6-10.
27. 1994. De morele betekenis van onze biologische natuur. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 4 (2), 39-42.

1993

26. 1993. Autonomie en onbehagen. Taylor en Foucault over de moderne morele zelfverhouding. Psychologie & Maatschappij, 17 (1), 63-76.
25. 1993. To be paid or not to be paid. Ethical aspects of the tension between unremunerated, self-sufficient blood donation and the common European market. International Journal of Bioethics, 4 (2), 131-136.
24. 1993. Het levenslooptnarratief [Themanummer 'Narratieve psychologie']. Psychologie en Maatschappij, 17 (3), 237-247.
23. 1993. Het beroep op de ervaring bij Foucault. B. Raymaekers (red.) Gehelen en fragmenten. De vele gezichten van de filosofie. Acta van de 14e filosofiedag te Leuven. Leuven: Universitaire Pers Leuven.
22. 1993. Suspicious minds. Foucault, Descartes en het probleem van het begin. W. van Dooren, T. Hoff (red.) Actueel filosoferen. Nederlands-Vlaamse Filosofiedag Delft 1993. Delft: Eburon.

21. 1993. Waarheid of consensus? De opgave van de ethiek. H. Achterhuis (red.) *Deugd de ethiek..* Baarn: Gooi en Sticht. 14-25.

20. 1993. H. Manschot, H. Zwart. Mijn leven en dat van anderen. In: P. Cliteur, D. van Houten (red.) *Humanisme. Theorie en praktijk.* Utrecht: De Tijdstroom. Hst. 26, 384-395.

1992

19. 1992. Is medische ethiek ethiek? *Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek*, 2 (2), 34-37.

18. 1992. Tussen liberalisme en communitarisme. Ethische beschouwing over het rapport van de commissie Keuzen in de zorg. *Rekenschap*, 39 (3), 149-157.

17. 1992. Psychoanalyse en vertrouwelijkheid: het analytische dilemma. *De Psycholoog*, 27 (9), 354-60.

16. 1992. H. Zwart, J.F. de Leeuw. Ethische expertise: over hermeneutiek en situationele toegepaste ethiek. *Filosofie & Praktijk*, 13 (4), 202-211.

1991

15. 1991. Narratieve psychologie en narratieve ethiek. *Psychologie en Maatschappij*, 15 (2), 146-157.

14. 1991. Het einde van de vanzelfsprekendheid. Medische technologie als doelwit van ethische reflectie. *Justitiële Verkenningen*, 17 (2), 84-98.

13. 1991. Euthanasie en zelfbeschikking. *De Psycholoog*, 26 (7/8), 338-340.

12. 1991. De intolerantie van een pluralistische ethiek. De Engelhardt/Callahan controverse. *Filosofie & Praktijk*, 12 (3), 113-124.

11. 1991. Grenzen stellen: de opgave van de gezondheidsethiek. Een beschouwing over het werk van Daniel Callahan. *Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek*, 1 (3), 72-77.

10. M. de Wachter, I. Ravenschlag, H. Zwart (red.) *Aids: instellingen, individu, samenleving.* IGE-reeks 5. Baarn: Ambo.

9. 1991. De terugkeer van de zondebok. In: M. de Wachter, I. Ravenschlag, H. Zwart (red.) *Aids: instellingen, individu, samenleving.* IGE-reeks 5 (zie boven)

8. 1991. Consensus in een pluralistische samenleving. In: R. Commers (red.) *Acta filosofiedag 1990*, Rijksuniversiteit Gent. Delft: Eburon. Baarn: Ambo, 75-89.

7. 1991. Levinas en de liberale ethiek: de ander als gelaat en als gesprekspartner. In: E. Heijermans, P. Wouters (red.) *Crisis van de rede. Perspectieven op cultuur.* Assen: Van Gorcum, 250-259.

6. 1991. Psychologie, zelfbeschikking en de sluier van onwetendheid. In: A.O.A. Smook, B. de Vos-Schippers (red.) *Het recht op zelfbeschikking.* Amsterdam: VU Uitgeverij, 35-40.

1989

5. 1989. Een uitnodiging ten dans. Over sociaal-constructionisme in de psychologie. Interview met Kenneth J. Gergen. *Psychologie en Maatschappij*, 13 (2), 157-165.

4. 1989. H. Zwart, J. Derksen. Psychoanalyse en anorexia nervosa. *De Psycholoog*, 24 (2), 57-66.

1988

3. 1988. Sociaal constructionisme als post-mentalistische psychologie. De voorgeschiedenis van een nieuwe benadering. *Psychologie en Maatschappij*, 12 (2), 133-144.

2. 1988. De kapiteinsdochter. Een freudiaanse lezing van Poesjkins roman. *Forum der Letteren*, 29 (4), 254-267.

1987

1. 1987. De meester de baas. Freud en Dora als personages in het werk van Ibsen. *Psychologie & Maatschappij*, 11 (4), 354-366.

Societal publications, lectures, interviews

2017

Society-driven research. Retreat: Nijmegen Centre for Mitochondrial Diseases. Winssen, July 6 2017.

The uncanny. Radboud Reflects. Nijmegen, 12 september 2017.

Herman Gorter, *Pan*. De Tachtigers. 27 oktober 2017, Amsterdam.

CRISPR/Cas9. Thijmgenootschap. Den Bosch, 16 november 2017.

2016

Responsible Research and Innovation. Rotary Rijk van Nijmegen. 7 januari 2016/

Interview with PRINTEGER coordinator Prof. Hub Zwart. PRINTEGER Newsletter 1, March 2016.

Integrity challenges in Ian McEwan's *Solar*. NRIN conference, 25 May 2016.

ISIS as Living lab. Column, ISIS Newsletter No. 1. April 2016.

PRINTEGER. Europa om de Hoek. RU FNWI Open Dag EU projects. 13 May 2016.

Panel Quadruple Helix. Circulaire Economie in de Delta. Van Hall Larenstein 27 May 2016.

Menselijke organen in varkens: filosofisch commentaar. NOS Radio 1 Nieuws & Co. 6 juni 2016 (nos.nl 2109521)

Griezelen over de wetenschap: Lezing bij het kampvuur. Cultureel terras De Kaaij, Nijmegen. 23 augustus 2016.

Teilhard de Chardin and the anthropocene. ISIS Colloquium, November 1 2016. RU Nijmegen.

Synthetic live from a philosophical perspective. Contribution to It's alive: afternoon session with Lee Cronin and Wilhelm Huck. RU Nijmegen 3 November 2016.

Book presentation *Animal Ethics in the Age of Humans: blurring boundaries in human-animal relationships*. WUR. Wageningen 8 November 2016.

Onafhankelijkheid van wetenschap. Debat. SP Nijmegen. 12 december 2016.

2015

Towards a bio-based future: the concept of naturalness. Lunchlezing Ministerie van Economische Zaken. Den Haag, 3 februari 2015.

Gesamtkunstwerk. Geschiedenis van de Westerse cultuur. HOVO. Nijmegen, 12 maart 2015.

Limitless: inleiding en debat. LUX (Soeterbeeck). Nijmegen, 17 mei 2015.

Een filosoof aan de bètafaculteit. Probus Ulpia, Beek, 28 mei 2015.

H. Zwart (2015) De waarheid op de wand: van 'wetenschap en verbeelding' naar 'wetenschap als verbeelding'. *Podium voor Bio-ethiek*. Themanummer nieuwe didactische werkvormen in ethiekonderwijs. 22 (1), 26-28.

Promoting Integrity in Science. Adviesraad voor Integriteit. RU Nijmegen, 8 september 2015.

2014

Breindoping: van medische naar maatschappelijke noodzaak? Science Café, Nijmegen, 10 maart 2014.

Transplantatiegeneeskunde. Medisch-Historische Club Du Moulin. Nijmegen, 3 april 2014.

Key-note. Promovendi-dag Open Universiteit. 24 mei 2014.

Is Dandelion rubber more natural? The role of naturalness in the bio-based turn. MVI congress Values and Valorisation. Den Haag 22 mei 2014.

Het gevoel bij synthetische moleculen (interview). C2W Life Sciences 9. 23 mei 2014.

Zwaarlijvigheid is van alle tijden (interview). In: E. van Thiel (2014) *Overgewicht en gezondheid: deskundigen over de praktijk en de feiten*. Amsterdam: Wereldbibliotheek, 159-166.

Conflict en compassie als grondtermen in het werk van Wagner. Conflict en Compassie. Internationaal Wagner Congres. Amsterdam: Nationale Opera & Ballet, 151-156.

Als de aarde in 2051 onleefbaar wordt. VOX. December 2014, 9-13 (interview).

2013

Muziek en Leiderschap: Filosofie van het luisteren / de macht van de muziek. AOG School of Management RUG. Brummen (Kasteel Engelenburg), 10 januari 2013.

Andreas van Melsen. 90-jarig bestaan Faculteit FTR. Nijmegen, 20 maart 2013.

Filosofie van het Luisteren. PLAKA. Megen, 12 april 2013.

Rede bij Afscheid Ben Dankbaar, 21 juni 2013

De mens in de voorspellende geneeskunde. Symposium bij gelegenheid van het afscheid van Wim Dekkers. Nijmegen 28 juni 2013

NTR Radio 6. Wetenschapsfraude (interview). 24 9 2013.

Seminar "On decoding and rewriting genomes: A psychoanalytical reading of a scientific revolution". iGEM-team. Leuven, 26 september 2013.

Lezing "De synthetische cel als droombeeld: psychoanalytische duiding van een metafysische ambitie". Leuven: Hoger Instituut voor de Wijsbegeerte. 26 september 2013.

"Hier begint een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van het leven". Over de synthetische cel. Tertio, 14 (711), p. 8.

Waar blijft de ziel? Nijmegen 13 oktober 2013.

De 20^e eeuw is voorgoed verleden tijd. Over poëzie, geloof en marxisme (Interview).

Wapenveld. 63 (5) 24-32.

Een levend netwerk. LEV, 5 (10), 39.

Conflict en compassie: Wagner en de literatuur. Wagner-congres. Amsterdam, 28 november 2013.

2012

Een wetenschappelijke revolutie. Prestigieus Nijmeegs Natuurwetenschappelijk onderzoek. HOVO. Nijmegen, 30 januari 2012

Ik, Cyborg. Debat Lux. Nijmegen, 27 februari 2012.

Hildegard von Bingen. St. Trudo-Abdij Male, Brugge. 24 februari 2012

Lessens from Eugenics. Comments on a lecture by Diana Paul. RU Nijmegen. 27 maart 2012

Plaats. Inleiding bij presentatie van het boek *Plaats: verbondenheid met natuur en landschap*. Nijmegen. 3 april 2012.

Opening. Natuur in Nederland: vernieuwing en traditie. Symposium ter gelegenheid van het afscheid van Jozef Keulartz. Woensdag 11 april 2012.

A Dangerous Method. Denkbeelden. LUX Nijmegen. 16 april 2012

Muziek en Filosofie. Felix & Sofie. Amsterdam. 17 april 2012

De Toekomst van CSG. LEV 4 (7), april 2012, 41-42.

Filosofie van het luisteren: partituren van het Zijn. VPRO Radio I Labyrint. 20 mei 2012.

Filosofie van het luisteren: partituren van het Zijn. L1 Radio De Stemming, 27 mei 2012

Status Quaestionis. Bètafilosofen over echte filosofie (interview). Splitsstof 40 (3), 103-132.

Boek presentatie: De filosofie van het luisteren: partituren van het Zijn. Nijmegen (Roelants) 30 mei 2012.

De Filosofie van het luisteren. Hoe?Zo! Radio. 12 juni 2012.

ELSI Life Sciences research: comment to a lecture by Karen Rothenberg (NIH). Nijmegen, June 21, 2012.

The role of drama, film and literature in life sciences communication. Response to a lecture by Karen Rothenberg (NIH). June 22, Utrecht.

Societal turbulence, engaged scholarship and pervasive science: the importance of proximity and dialogue. Opening lecture. Club Science (ISIS Festival), Nijmegen, Faculty of Science. June 26 2012.

Biomaterials and human enhancement. Lecture in session. Club Science (ISIS Festival), Nijmegen, Faculty of Science. June 26 2012.

De filosofie van het luisteren. OBA. Amsterdam, 7 september 2012.

De filosofie van het luisteren. Wagner genootschap. Amsterdam, 11 september 2012.

Verbeter je performance. Studium Generale. Utrecht, 12 september 2012.

Voorwoord bij: Bart Penders en Frans van Dam (red.) Ingrediënten van geloofwaardigheid: goed eten onder de loep. Den Haag: Boom / Lemma, p. 7-8.

In memoriam: Piet Kloppenborg (1931-2012). Tijdschrift voor Gezondheidszorg en Ethiek, 22 (3).

The Voice of Bioethics in the arts. EACME Newsletter 31 (September 2012), 4-5.

Promisomics. LEV 4 (8), November 2012, p. 25.

Hub Zwart leest "Metabletica". Gesprekken over Klassieke Nederlandse Boeken uit de 20e eeuw. Deel 3. Reformatorisch Dagblad. donderdag 15 november 2012, pp. 2-3.

Poëzie en muziek. Carpe Noctem. Café Weerlicht. Nijmegen, 18 november 2012.

Limitless. Denkbeelden. De Gigant, Apeldoorn. 19 november 2012.

Das Rheingold. NTR Opera Live. Muziektheater Amsterdam. 24 November 2012.

Shaking Science. Bioart Laboratories. Eindhoven. 26 november 2012.

Het Vogelgriepvirus. Debat met Ron Fouchier. Science Face Tilburg. 27 november 2012.

Second Conference Responsible Innovation (MVI) The Hague. 14 December 2012.

Neuro-enhancement: an analysis of Limitless. ISIS Colloquium. 18 December 2012.

2011

Het persoonlijke genoom. Grens-ethische verkenningen. Telder Stichting. Den Haag, 28 januari 2011.

Obesitas en genomics. Spui 25. Amsterdam. 16 februari 2011.

De partituur van het leven. Symposium: De imperatief van het genoom. Medische afdeling Thijmgenootschap. Nijmegen. 17 februari 2011

Muziek, poëzie en filosofie. Deventer 11 april 2011.

Het echte leven. Filosofisch Festival. Soeterbeeck Programma. 15 april 2011

Filosofie en poëzie. Boekhandel Ongerijmd, Arnhem. 21 april 2011

Denkbeelden. Filosofie en film. Nijmegen, LUX, 10 mei 2011.

Personal Genomics. Science Café Wageningen. 12 mei 2011.

Filosofie en poëzie. Humanistisch Café. Café Groenewoud Nijmegen. 18 mei 2011

Identiteit. Filosofisch Café. Nijmegen, 7 juni 2011.

Art and Science (Lecture). Designers & Artists 4 Genomics. Leiden: Naturalis. June 16 2011.

poëzie en religie. Soeterbeeck Programma RU Nijmegen. 17 juni 2011

Gast aan het woord (Interview). Nieuwsbrief Wetenskapsknooppunt RU. 2 (3) 3.

Revealing a statue (Address during the unveiling of the statue of Marjolein Kriek RU Nijmegen, 23 June 2011.

Grijze massa. Kunst en hersenonderzoek. RU Nijmegen 4 juli 2011.

Erfelijkheid en criminaliteit. Discours Scientifique. Alumniraad FNWI. Nijmegen, 15 september 2011.

Publish or perish? Hoe?Zo! Radio. 21 september 2011

Netherlands Association for Community Genetics and Personal Health Genomics (NACGG) Lustrumbijeenkomst. Utrecht 22 september 2011

Casus houdt ons alert. Opinie inzake de vleesaffaire. VOX, 12 (2) 8.

De veranderende focus van de wetenschapper. Centrum voor Ethiek / FNWI. 6 oktober 2011.

What's in a genome? Self-perception in a new age. Hub4, BBMRI.NL. September 2011, p. 12

Brein, genoom, gameten en het wezen van de mens. LEV, 3 (6), oktober 2011, p. 13.

Academisch leiderschap. Hooglerarencursus Academisch Leiderschap. Soeterbeeck. 13 oktober 2011.
Eigendom van onderzoeksdata. Hoe?Zo! Radio. 13 oktober 2011.
26 oktober 2011. In strijd met de natuur. Boerhave-debat, boerhave Museum Leiden; in combinatie met radio-uitzending Hoe?Zo!
31 oktober 2011. Fraude in de wetenschap. BNR Nieuwsradio.
CSG: Mid Term Review and Future Prospects. CSG Annual Meeting. Berg en Dal. 9 november 2011.
Gezagscrisis van de wetenschap. Studium Generale Wageningen. 15 november 2011.
Van Micro- naar macro-ethiek. Week van de Ethiek. 16 november 2011.
Verankering CSG. CSG Raad van Advies. Utrecht 17 november 2011
Presenting CSG. Erasmus MC, VIRGO. 23 november 2011.
Boekpresentatie: Ruud Abma, Over de grenzen van disciplines. Utrecht. 9 december 2011.

2010

Tien jaar na dato: impact van genomics op life science onderzoek. Den Haag NGI 22 februari 2010
Climategate en het gezag van de wetenschap. RU Nijmegen 2 maart 2010
De perfecte Mens (interview). EO 30 maart 2010 (Herhaling).
Media maken van wetenschap een zwart-wit verhaal. Vox 10 (9) p. 15.
Geef samenleving meer invloed op onderzoeksagenda. RU Wetenschapsagenda 8 april 2010
De waarheid op de wand: boekpresentatie. ISIS-lecture 17 mei 2010
Verbeelding van wetenschap en techniek. Boekpresentatie. Felix en Sofie. Amsterdam, 18 mei 2010.
Genomics en identiteit. EUR Studium Generale Arminius Rotterdam 19 mei 2010
Wat betekent de Nobelprijs? Marie Curie Symposium Nobele fysici door de eeuwen heen. RU Nijmegen 21 mei 2010.
Genomics as map-making and the human genome sequence as a map. Ten Years After. Mapping the Societal Genomics Landscape. Introduction. Nijmegen: CSG, pp. 5-8.
Academische vorming. Honours Programma Universiteit Twente 23 juni 2010
Towards a CSG III. MAG-CMSB. Leiden, 21 september 2010
De waarheid op de wand. WTMC 24 september 2010
Open Access. Knowledge as an open repository. Open Access Week. 11 oktober 2010. RU / UMCN
De universiteit: crisismanagement of succesverhaal? Goed Bestuur. Stichting Nijmeegs Universiteitsfonds. Nijmegen 14 oktober 2010.
De toekomst van de ethiek in Nederland. Vereniging van Ethici, Iustrumbijeenkomst (40-jarig bestaan). 10 december 2010. Utrecht.

2009

De perfecte Mens (interview). EO Nederland 2. 22 november 2009.
Liefde en Haat gaan samen bij Wagner. Trouw, 30 juni 2009.
Op naar de nieuwe mens (interview). VOX. 9 (12) 16-19.
In search of the unknown. Nederlands Instituut voor Mediakunst. 3 maart 2009.
Sprekende werken. Vlaams Cultureel Kwartier. 28 mei 2009.
Peter Sloterdijk. VOX. 16 (9), p. 22.
Darwin en de evolutie van de cultuur. Nijmegen 23 september 2009.
Nature is wont to hide herself. Systems Biology kick-off meeting. 15 oktober 2009
Interdisciplinariteit. Promovendi-seminar Onderzoekschool Ethiek. 16 oktober 2009.
A scientific revolution. Universiteit Twente. Afdeling filosofie. 19 oktober 2009.
Hoe maakbaar is de mens? Museum Boerhave Den Haag, 11 november 2009.

Sleutelen doen we allemaal. De Gelderlander. Interview. 27 oktober 2009. 4-5.

2008

Synthetische biologie (interview). Noorderlicht. VPRO Televisie, 27 februari 2008.
Diagnose en zelfbeeld: van demonen naar DNA. Lezing (invited). Conferentie: Beelden in de toekomst. 26 juni 2008. Maastricht
Orgaandonatie. NCRV radio 8 10 2008
Embryoselectie tegen kanker is principekwestie. Bionieuws 7 juni 2008, 18, 7.
Conclusion. Doing Society & Genomics. Nijmegen. 19-9.
Pervasive science. Onderzoekschool Ethiek. Werkgroep Techniek en ethiek. Utrecht 24 oktober.
Embryoselectie (interview). Bionieuws 7 juni 2008, 18, 7.
MCG Programma commissie - CSG Next (10 1 2008)
ECOgenomics - COGEM subcommissie Ethische en Maatschappelijke aspecten 13 3 2008. Utrecht.
Toxicogenomics en alternatieven voor dierproeven. 17 12 2008 CSG Nijmegen.
CSG onderzoekersdagen 1: plenary introduction (12 11 2008)
CSG Onderzoekersdagen 2: authorship (13 11 2008)
Afdelings seminar 1: Genomics (23 1 2008)
Afdelings seminar 2: Michel Foucault (23 1 2008)

2007

Proefdieren en wetenschap: Nut en noodzaak. Science Cafe. Nijmegen, 17 april 2007.
Genome ethics. Wageningen, diner pensant. 18 april 2007.
Wetenschap op 't randje: over ethiek, wetenschap en overhead. Algemeen Nijmmegs Studentenblad (ANS), Juni 2007, p. 12.
Implications of genomics. Triodos Bank. Zeist, 3 september 2007.
Orgaandonatie. KRO televisie. Oktober 2007.
Sleutelen aan de mens (opinie: debat over transhumanisme). NRC Handelsblad, 16 11 2007, 6.
Gentechnologie is dood, leve de genomics! Interview. PM, 20 (3), 20-22.
MCG. Utrecht. 5 november 2007.
Beeldvorming rond het Human Genome Project: van blueprint naar landkaart. Genen in beeld. CSG. Zeist 30 november 2007.
Obesitas. Nederlandsch Natuur- en Geneeskundig Congres. Utrecht, 7 december 2007
Onze genetische toekomst. De diversiteit van gentherapie. Studievereniging bio-Farmaceutische Wetenschappen, Universiteit Leiden, 20 december 2007.

2006

The research animal: past & present. Master Animal Biology & Welfare. HAS Den Bosch. 19 januari 2006
Denkstijlen. Mondriaan College. Oss. 21 maart 2006
Wetenschap & ethiek. Debat met Anton Berns. Utrecht 18 april 2006
Wetenschap & Literatuur. UMC Nijmegen 26 juni 2006
The ethos of science. RU Summer University 30 augustus 2006
Leven met onzekerheid. RU Honours Programma 27 september 2006
Dieren in Context. Reactie op preadvies NVBe 2006. Utrecht 2 november 2006
MCG dag afsluitende reflecties. 30 november 2006
ELSA Nutrigenomics. RU Nijmegen 6 december 2006
In den beginne was de daad. RU Groningen 11 december 2006
Denkstijlen. Filosofie Magazine. 2006/2, 52-53

Het woord uit de DNA-sequencer (Volkskrant, 25-2)
Uitsluiting en empowerment in genomics. Tijdschrift voor Gezondheidszorg en Ethiek, 16 (3), 83-86.

2005

Proficiat, Albert Einstein; opening Science Café Nijmegen. 15 februari - 2005
Folgen der Genetik, ethische Grenzen in der Forschung? Schnupperstudium RU Nijmegen. 24 februari 2005
Genomics en consumentenvoorlichting. Kennisnetwerkdag Voedingscentrum. Utrecht. 23 maart 2005
Natuurbeelden en grondhoudingen. Lezingenreeks "Ethiek voor de 21e eeuw". Instituut voor Interdisciplinaire Studies. Amsterdam. 7 april 2005
Kunst & wetenschap. LUX, Nijmegen. 19 april 2005
Het dier en zijn literatuur. Symposium "The Human-Animal Relationships". Universiteit Utrecht. 25 april 2005
De Terugkeer van de natuur. VU Amsterdam 29 april 2005
Wiskunde & literatuur. Instituut voor wijsbegeerte (ISVW), Leusden. 29 juni 2005
Wet op de Dierproeven en de ethische toetsing in Dierexperimentencommissies. ZONMW Utrecht. 15 september 2005
Elsa Genomics onderzoek. CSG onderzoeksbijeenkomst. Hilversum. 20 september 2005
Forumdiscussie "De kracht van kwaliteit. Strategisch plan 2005-2009". Nijmegen: FNWI 22 september 2005
Institutionalisation of ethics in science policy: medical genetics. INES Workshop. CSG. Amsterdam: VU. 29 september - 2005
Jules Verne als wetenschapsfilosoof. Jules Verne-Genootschap. Driebergen. 15 oktober 2005
CSG: onderzoek & maatschappelijke interactie. Forum Biotechnologie & Genetica, Den Haag. 10 november 2005
Globalisering van de bioethiek. Wetenschap & Samenleving Nijmegen 6 december 2005
6 december. Denktijlen. Probus. Beek.
NWO MCG Dagsluiting 15 december 2005
Corsage/GeNeYouS: genomics & society, chances for true love? 16 december 2005
Kamer twist met minister over orgaandonatie (*Parool*). 4 maart - 2005
Peiling: Doneren? (*De Volkskrant*) 5 maart 2005
Octrooi op genen claimt vaak te veel (*De Volkskrant*) 23 maart 2005
"Van Angst naar inzicht. Debat over genomics en samenleving". *Radboud Magazine*, Maart 2005.
"Huisarts en diëtist interessante gesprekspartners. Nieuw landelijk 'Center for Society and Genomics'". *VoedingsMagazine*, 17 (2), 24-26, april 2005.
"Siberische genen verzamel je met fatsoen. Nijmeegse hoogleraar filosofie helpt Russische deelrepubliek Sache morele regels te ontwikkelen voor dna-onderzoek". *De Volkskrant*, kennisbijlage, 7 mei 2005, p. 5.
Op genenjacht in Siberië. *Vox*, 5 (18), 12. 26 mei 2005
"The Owl of Minerva". In: A. van de Graaf (2005) *Research between laboratory & Society* (NWO-MCG). The Hague: Netherlands Genomics Initiative, 125-127. 2005
Genomics: towards a more comprehensive view of human life. In: M. de Graef, Th. Verrips (eds.) *Genomics 2030: Part of everyday life*. The Hague: STT, pp. 106-113. 2005
Op genenjacht in Siberië. *B for You*. 8 (37), 8-9. 2005
"Moet arts beslissen wie griepvaccin krijgt?" *Trouw*, 29 oktober 2005

2004

Hub Zwart in het land van genomics (Dagboek). *Vox* 4 (9), 15 januari 2004.

Ethical fieldwork in East-Kalimantan. *Wetenschap & Samenleving KUN*. 27 januari - 2004
 Maatschappelijke aspecten van genomics. Nintes. Utrecht 13 februari 2004
 Filosofie van de Biologie. Symposium. VU Amsterdam. 14 Februari 2004
 Digital Academic Repositories. Dagvoorzitter. 17 februari 2004
 - Centre for Society & Genomics (interview). Netherlands Genomics Initiative Website. 15
 Februari 2004
 Denkstijlen. Open Universiteit Amsterdam. 19 Maart - 2004
 De C-Variant: visies en achtergronden. C-Symposium. Nijmegen, KUN, FNWI. 10 Maart 2004
 X-treme molecules: extremofilie. Sigma-Symposium. Nijmegen, KUN / FNWI. 17 maart 2004
 Towards an International Declaration on Bioethics. Workshop. Unesco, Den Haag. 18 maart.
 2004
 Dierproeven in Nederland. De Ochtenden (Evangelische Omroep). 25 maart. 2004
 Ethiek van genterapie. Themabijeenkomst: State of the art: genterapie. Nederlandse
 Vereniging van Farmaceutisch Geneeskundigen. 1 april - 2004
 De maatschappelijke aspecten van genomics. Senaatslunch KUN / Soeterbeeck-programma 25
 mei 2004.
 Diermodellen en psychiatrische stoornissen / Integriteit van proefdieren.
 Dierexperimentencommissie. UMC Utrecht. 26 mei 2004
 Genomics, zelfverbetering, posthumaniteit. studiedag Utopisme en geneeskunde. UMC
 Nijmegen. 28 mei 2004
 Maatschappelijk publiceren. Stichting Weten / Science Alliance. NEMO Amsterdam. 24 juni
 2004.
 Een beter beeld van de toekomst. *B For You*, 7 (31), p. 6-7. Juli 2004
 Centre for Society & Genomics - Wereldomroep (interview) 5 augustus 2004
 Bijkluissen door journalisten. *Trouw*, p. 11. 27 augustus 2004
 Public attitudes: genomics and imagination. *Genomics Momentum* 2004, CSG Session. De
 Doelen, Rotterdam. 31 augustus 2004.
 Natuurbeelden. *Dolce vita*. KRO Radio (Interview) 10 september 2004.
 Foucault - Bioethique - Genomics - France Culture (radio interview) 29 september 2004
 Het werk van J.H. van den Berg. Veenwouden. 1 oktober 2004
 CSG Update - Supervisory Board NGI, Rotterdam 6 oktober - 2004
 CSG: Verleden, heden, toekomst. CSG Scientific Forum, Nijmegen 8 oktober 2004.
 Het Centre for Society & Genomics. Nieuwsbrief Nederlandse Associatie voor Community
 Genetics, jaargang 4, nummer 1 (oktober 2004).
 Nanoscience & Elifification. *Nanoscience & Society*. Radboud Universiteit Nijmegen 9 november
 - 2004
 Maatschappelijke Component Genomics-Onderzoek - Themamiddag NWO 10 november 2004
 Role of STS in new science & technology ventures. Onderzoekschool WTMC, Rolduc. 11
 november 2004
 Genomics & Publiek: empowerment of disciplineren? CSG ontmoeting met politici.
 Nieuwspoort, Den Haag. 10 december 2004
 Stamcellen en ethiek. *Vox* 5 (9) 16 december 2004.

2003

Neomarxistisch globaliseren. *NRC Handelsblad* 17 mei.
 M. Drenthen, H. Zwart. De Kerf. Natuur als spiegelbeeld of als tegenspeelster? In: *De Kerf*
 verbeeld. Impressies van een nieuw landschap. Bergen: Kunstenaarscentrum Bergen, pp. 36-
 43.
 Dagboek Derawan. *Vox*, 4 (5), 6 november 2003, 18-19.
 Gentechnologie: het CSG in het krachtenveld van genomics. *STT / Beweton*, November 2003,
 pp. 10 - 11.
 Over zien. Felix & sofie: Amsterdam, 14 januari 2003

"De theorie van alles". Sound of Science: Nijmegen, 12 februari 2003
 "Center for Society & Genomics". Nijmegen, 18 februari 2003
 "Michel Foucault" (Lezingenreeks "Grote Filosofen"), 11 maart 2003
 "Genomics". Rotary, Nijmegen, 13 maart 2003
 "Genomics & Society: on speaking terms?". Nederlandse Biotechnologische Vereniging, Wageningen, 15 april 2003
 "The Centre for Society & Genomics". CSG Expert Group, KUN, 16 april 2003
 "Science and society: the societal import of science" NSRIM Symposium, KUN, 28 april 2003.
 "De tragedie". Antwerpen, 30 april 2003.
 "De wetenschappelijke auteur in het informatietijdperk". Symposium Ontwikkelingen in wetenschappelijke communicatie en wetenschappelijk publiceren in het informatietijdperk. UB KUN, 8 mei 2003.
 "Society and genomics: Towards a common agenda". Centre for Society & Genomics, KUN, 13 mei 2003.
 "Science and social responsibility". KUN, 14 mei 2003.
 "Professional ethics and Scholarly Communication". Workshop on Professional ethics for scientists / engineers in life science research and applications of research. WUR, 20 mei 2003.
 "Wat is waarheid?". Ministerie van LNV, 4 juni 2003.
 "Het Centre for Society & Genomics". ZONMW, Den Haag, 5 Juni 2003
 "River poetry and river science in the Netherlands". Politics of the riverside, Nijmegen, 11 juni 2003
 "Het Centre for Society & Genomics". CMSB, Leiden, 17 juni 2003.
 "Cultuur, techniek en opvoeding". PABO Groenewoud, Nijmegen, 12 november 2003.
 "Het Centre for Society & Genomics". Nederlandse Associatie voor Community Genetics, Utrecht, 21 november 2003.
 Alfas en gamma's gaan genomics-debat voeden. Bionieuws 13 (3) 14 februari, 12. 2003
 Vertrouwen in Genomics. KUZIJEN 74, maart 2003, p. 7.
 Frankensteins verbeelding. Filosoof Hub Zwart wil maatschappelijke discussie over genomics op niveau. Interview: Evert Pronk. Medisch Contact. Weekblad van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst. Jaargang 58 nr. 37; 12 september 2003.
 Tekort aan donororganen: gift of keuze? Rathenau Instituut: Rathenau-special, november 2003, 16-17.
 Neomarxistische globaliseren. NRC Handelsblad 17 mei.
 M. Drenthen, H. Zwart. De Kerf. Natuur als spiegelbeeld of als tegenspeelster? In: De Kerf verbeeld. Impressies van een nieuw landschap. Bergen: Kunstenaarscentrum Bergen, pp. 36-43.
 Dagboek Derawan. Vox, 4 (5), 6 november 2003, 18-19.
 Gentechnologie: het CSG in het krachtenveld van genomics. STT / Beweton, November 2003, pp. 10 - 11.

2002

Een morele geschiedenis van het Nederlandse landschap. In: B. Voorsluis (red.) Zwijgende natuur, pp. 38-47. Zoetermeer: Meinema.
 Proefdierethiek: geschiedenis en actualiteit. De Heraut, Januari 2002, pp. 25-30.
 Ethiek voor de vleeseter. Nieuwsbrief Nederlandse Vereniging voor Bio-ethiek. Themanummer "Morele dimensies van de MKZ-crisis". Jaargang 9 (1), 8-9.
 Wie zijn wij? De westerse en de multiculturele samenleving. KUZIJEN 71, juni 2002, p. 10.
 Mens en dier. Strabrecht College. Geldrop. 21 februari.
 Bioethiek en gentechnologie (moderator). Amsterdam: Goethe Instituut, 12 maart.
 Ethiek en beroepspraktijk. Fontys Hogescholen. Hoeven, 27 maart.
 Spatial planning and sacred species. Coastal Inquiries International Conference. Dublin, May 16.
 Dierproeven in het onderwijs. Debat. Akku. Nijmegen, 27 mei.

Achterdocht en overvloed. Food genomics en consumentengedrag. Rathenau-Instituut. Den Haag, 5 juni.
Frankenstein als moderne mythe. Gent, 14 oktober.
Is moral progress possible? Symposium / Treffen CEKUN - Tübingen, 15 november.
Boekpresentatie "Boude Bewoordingen". Colloquium Afdeling Filosofie (FNWI), 19 november.
Ethics in Science. Ph.D Students Platform, Onderzoekschool PE&RC, WUR, 28 november.
Boekpresentatie "Boude Bewoordingen". Gent, 7 december.
Het hart op de juiste plaats? Algemeen Nijmeegs Studentenblad, Januari 2002, p. 15.
Transplantatiegeneeskunde. Teleac / Tema (radio), 9 maart.

2001

Vlees (MKZ). De Gelderlander, 7 april. GO-dis1
Hoedt u voor het individu. De Gelderlander, 15 september. GODIS1.
De psycholoog als auteur en de crisis van het tijdschrift. *P & M*, 25 (4), 304-306.
Xenotransplantatie. CVZ/KVZ. Utrecht (Jaarbeurs), 28 februari.
Lacan en Foucault over erotiek en verlangen. Internationale School voor de Wijsbegeerte / De Queeste. Leusden, 17 maart.
De kennisfabriek (over het geloof in de vooruitgang van wetenschap); debat met prof. J.C. Maan. Filosofisch Café, KUN, 27 maart.
Dierfilosofie, genetische modificatie als casus. Faculteit der Wijsbegeerte KUN, 29 maart.
Ethiek van wetenschappelijk onderzoek met dieren. Aretheem College, Arnhem, 17 mei.
Wetenschappelijk publiceren: filosofische en ethische aspecten. NIWI. Amsterdam, 30 mei.
Genetica: de (on)mogelijkheden. Dispuut Ferus Ebrius. UMC Nijmegen, 5 juni.
Duurzaamheid: ethiek en politiek. Vereniging van Ethici in Nederland (i.s.m. de wetenschappelijke instituten van CDA, PvdA en VVD). Utrecht, 15 juni.
Functional Foods: een reactie op het pr-advies door prof. dr M. Korthals. Nederlandse Vereniging voor Bio-ethiek. Utrecht, 19 juni.
Geneeskunde en Internet. Symposium: Het wereldwijde web. KRO / Thomas More Academie. Utrecht, 28 september.
Tussen euforie en onbehagen. Geschiedenis en toekomst van de transplantatiegeneeskunde. Den Haag: Rathenau-Instituut, 2 november.
Geschiedenis van het NL landschap. VU-symposium, De zwijgende natuur. Amsterdam 15 12.
Wetenschap is onrechtvaardig. *Nederlands Dagblad*, 16 februari.
Geheimtaal van wetenschap. *De Gelderlander*, 21 februari.
De crisis van het wetenschappelijke tijdschrift. *Vox*, 1 (9), 14-16.
Twijfels bij een goede daad. In: A. van 't Hoog (red.) Zo goed als nieuw! De toekomst van orgaanvervanging. Boom / Rathenau, 73-82.
Geestverruimende stof bij filosofie. *B for You*, 4 (16), juli 2001.
Koeien zijn niet puur natuur. Discussie met M. Korthals. *De Helling*, 14 (3), 22-24.
Filosofie van het landschap. NCRV-radio; Schepper & Co., 16 december.

2000

Metabletica en medische ethiek (discussie). TGE, 10 (1), p. 6.
Versterven (Geneeskunde en Literatuur). TGE, 10 (1), 23-25.
Crisis in de sportmoraal? TGE, 10 (1), 29-31.
Sport en ethiek. Coachen. NFWS. 25 (2), 8-11.
Opmars der medische ethiek (Interview). De Groene Amsterdammer, 1 juli, 18-21. Crisis in de sportmoraal? Lions Club, Den Haag, 26 januari.
Reactie op P. Vandermeersch, 17 februari. Centrum voor antropologie en psychoanalyse.
Orgaandonatie. Zorgvlietkerk. Den Haag, 23 februari
Xenotransplantatie. Studium Generale, LUW, Wageningen, 16 maart.

Voedingsethiek: geschiedenis en actualiteit - Seminar. Centrum voor agrarische bio- en milieu-ethiek. KULeuven, 29 maart.
Voedingsethiek: geschiedenis en actualiteit - Hoorcollege. Centrum voor agrarische bio- en milieu-ethiek. KULeuven, 30 maart.
Moderator discussie Jan Marijnissen. 3 april.
Min of meer natuurlijk. Noodles of Knowledge. Studium Generale. Nijmegen, 26 september.
Voedsethiek. "Noodles of Knowledge". KUN 24 oktober.
Forumdiscussie met Frans de Waal, "Culturele primatologie". KUN 6 november.
Wetenschappelijk Onderzoek: dilemma's en verleidingen. Onderzoeksschool Infectie & Immunitet. Berg en Dal (Valmonte), 16 november.

1999

Voorbeeldig sterven en werkelijk sterven. Dagblad de Limburger, 23 februari.
Geen toeval (Redactioneel). Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek (Actualia), 9 (1), 1.
Voorbeeldig sterven en werkelijk sterven. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek (Actualia), 9 (1), 27-28.
Anticiperende ethiek (Redactioneel). Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 9 (2), p. 33.
Situerende ethiek (Redactioneel). Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 9 (3), p. 69.
Het Paradijs als Rorschach-test. Filosofie, 9 (5), 31-32.
Ethiek, hermeneutiek en levensbeschouwing. Ministerie van VWS, afdeling Medische Ethiek. 18 januari.
"Bashu". Ethiek en orthopedagogiek. Stichting Jeugdzorg. Nijmegen. 26 januari.
Soap Politics. Seksualiteit en Politiek. Gent. 28 januari.
Foucault over leefstijlen. Leeuwarden. Humanistisch Verbond Friesland. 14 februari.
Foucault over leefstijlen (interview). Radio Friesland. 14 februari.
Ethiek en nieuwe voortplantingstechnologieën (interview). "Dingen die Gebeuren". KRO. 23 februari.
Kloneren en multiculturalisme (interview). Stichting Hindoe Media / Radio 5. 15 maart.
Transseksualiteit en genderidentiteit. Nascholingsbijeenkomst kinderartsen AMC. Amsterdam, 14 april.
Literatuur en Engagement. Gesprek met Patricia de Martelaere. O'42, Nijmegen. 18 mei.
Protocollering: normalisering en herziening. NZf. Ede, 20 mei.
Orgaandonatie in wijsgerig perspectief. VFG. Utrecht, 28 mei.
Wat is een dier? Open Onderwijsdag Filosofie. Nijmegen (KUN), 11 juni.
Kloneren van mensen/nieuwe voortplantingstechnieken. Juridische/Medische Faculteits Vereniging KUN. Nijmegen, 21 september.
Het nut van de dood. Faculteit der Natuurwetenschappen KUN. 27 oktober.
Lichamelijkheid: tussen gegeven en constructie. Wijsgerige Vereniging Thomas Aquino. Utrecht, 13 november.
Versterving. Uitreiking Literaire Prijs Provincie Gelderland. Arnhem (schouwburg), 15 november.
Ik ben de maker. Moderator bij debat tussen Harry Mulisch en Vincent Icke. Nijmegen (schouwburg), 16 november.
De sloterdijk-affaire. Bijeenkomst van de afdeling sociale en politieke wijsbegerte KUN. 18 november.
Opmars der ethiek. Trouw, 3 juni 1999.
Sporten met een genetisch paspoort, Groninger Dagblad, 12 juli

1998

Ethik und Pluralismus: Organspende als Kasus. In: J.-P. Wils, H.-P. Mahnke (Hrsg.). Ethik & Unterricht: Edition Ethik Kontrovers, 60-65, 28.

De terugkeer van de natuur? In: M. Drenthen, A. Simons (red.) Al het goede uit de natuur. Ethiek op de tweesprong tussen zijn en behoren. CEKUN Cahier 4. Nijmegen: CEKUN, pp. 61-78.

Schrikbeelden en droombeelden: over biotechnologie. Trouw (Letter & Geest). 16 januari.

Lachen en treuren. Ethische Perspectieven, 1997, 7 (okt./dec.), 165-174.

Een paradoxale ontknoping [redactioneel]. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 8 (1), 1.

Orgaandonatie of orgaanrecycling? [redactioneel]. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 8 (2), 37.

De val: een commentaar. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 8 (2), 59-60.

Orgaandonatie en lichamelijke integriteit. Erasmusplein, 9 (2), p. 8.

Orgaandonatie en lichamelijke integriteit. J. Sanders. E. Keulemans (red.) Pastoraat en Orgaandonatie. KASKI Memorandum nr. 304. Den Haag: KASKI, pp. 31-34.

Doping en dialectiek [redactioneel]. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 8 (3), 69.

Kloneren en levensbeschouwing [Actualia]. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 8 (3), 97-98.

HStarr Rapport: eerder aandoenlijk dan obsceen. De Gelderlander, 26 september.

Hub Zwart, Cor Hoffer. Orgaandonatie en lichamelijke integriteit. De Betekenis van een normen- en waardenanalyse voor de praktijk.

In: NWO, Gebied Geesteswetenschappen. Jaarverslag 1997. Den Haag, pp. 107-110.

Grillig consistent. Bespreking van D. Nobus (ed.) Key concepts of Lacanian psychoanalysis. Psychologie & Maatschappij, 22 (4), 413-415.

Issue: HIV-injectie (debat). Algemeen Nijmeegs Studentenblad, november, 1998, p. 12-13.

De ethiek van het klonen: debat. De Groene Amsterdammer, 1998, 121 (50), 10-12.

In de ijskast? Over het invriezen van mensen. Algemeen Nijmeegs Studentenblad, februari 1998, p. 13.

Hoe staan religies tegenover orgaandonatie? Nierstichting Magazine, 1998 (1), 12-13.

Foucault over leefstijlen. Radio Friesland. 14 februari. 1998

"Waarom ik zulke slechte boeken schrijf...", Interview met Hub Zwart. Splijtstof, 1997, 25 (2), 5-26.

Idealen aan de KUN (1). KUNieuws, 1996, 26 (3), p. 10-11.

Het onbehagen in de ethiek. Filosofie, 1993, 3 (3), 40-44.

1997

Een plant van vlees. Filosofie Magazine, 6 (4), 12-13.

Voskuils critici idealiseren wetenschap. NRC Handelsblad, 16 juni, p. 9.

Een anatomie van het pessimisme. De natuurervaring van John Donne. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 7 (1), 18-19.

Patiëntvriendelijkheid als filosofie. Medisch Contact, 52 (21), 657-660.

Is Kants ethiek een hermeneutiek van een ervaring? Notities voor een analyse. In: J. Gruppelaar (red.) Ervaring: funderen en ondermijnen. Werkteksten over het ervaringsbegrip. CEKUN werkdocument 2. Nijmegen: CEKUN.

E.J. Barten, H. Zwart. Homologe testistransplantatie. Medisch Contact, 52 (7), 227-230.

Gelijkwaardigheid van mensen en noodsituaties (redactioneel). Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 7 (1), 1.

Portrait: Center for Ethics of the Katholieke Universiteit Nijmegen (CEKUN). Biomedical Ethics, 2 (1), 26.

[A. Simons, H. Zwart] (red.) Kunnen wij nog op de natuur vertrouwen? Ethiek en natuurgeneeskunde. CEKUN Cahier 3. Nijmegen: CEKUN, 1997, pp. 5-8.

Is natuurlijke geneeskunde mogelijk? In: A. Simons, H. Zwart (red.) Kunnen wij nog op de natuur vertrouwen? Ethiek en natuurgeneeskunde. CEKUN Cahier 3. Nijmegen: CEKUN, 1997, pp. 10-22.

Over duurzaamheid, rentmeesterschap en de "werkelijke" natuur. Christen-Democratische Verkenningen, 7/8, 296-305.
CEKUN - een tussentijdse evaluatie. Ethische Perspectieven, 7 (1), 52-55.
"Versterving": over woorden en beelden (redactioneel). Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 7 (3), 65.
"Menselijke klonen zonder hoofd? Een commentaar". De Gelderlander, 25 oktober, p. Dis 1.
H. Zwart, A. Simons. Over journalistieke verantwoordelijkheid en leedvermaak. Tijdschrift voor Wetenschap, Technologie en Samenleving, 5 (4), 122-125.
Antropoplastiek en gedragstherapie. Bespreking van J. Graste. Zorg voor de psyche: een archeologie van de psychotherapie. De Psycholoog, 32 468-469.
H. Zwart, J. Gruppelaar, P. van Tongeren. Moreel beraad inzake wetenschapsbeoefening binnen de KUN. CEKUN Cahier 2. Nijmegen: CEKUN, 1997.
Wat is observeren? De natuurlijkheid van het lichaam en de medische ethiek. In: S. Haakma (red.) Utrecht: Studium Generale, 41-56.
Reply: loss of dignity and the compassionate physician. In: H. Zwart (ed.) Euthanasie und Ethik: methodische Überlegungen (proceedings). CEKUN Werkdocument 1. Nijmegen: CEKUN, pp. 33-36.

1996

Reflectie-in-actie (redactioneel). Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 6 (1), 1.
'De morele waarde van dieren'. In: J. Gruppelaar, H. Zwart (red.) Congresbundel CEKUN-symposium. Nijmegen: CEKUN.
'The moral value of animals: philosophical considerations regarding ethical issues in biotechnology'. R. von Schomberg, P. Wheale (eds.)
The social management of biotechnology: workshop proceedings. Tilburg: KUB.
De strijd tussen Geneeskunde en ethiek. Bespreking van T. van Willigenburg en W. Kuis (red.)
Op de grens van leven en dood: afzien van behandelen en levensbeëindiging in de neonatologie. Filosofie Magazine, 5 (3), 51.
Natuurlijke suicide. Bespreking van B.E. Chabot. Sterven op drift. Over doodsverlangen en onmacht. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 6 (3).
G. Stotz. Standplaatsen/Ad acta (Gedichten) (vertaling). Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 1996, 6 (1), 16-17.
Helen A. Fielding, Körperwelten: fenomenologie van het lichaam en ethiek (vertaling). Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 1996.

1995

Orgaandonatie en twijfel. Kritische kanttekeningen bij het geen-bezwaarsysteem. Medisch Contact, 50 (37), 1161-1163.
Op weg naar het einde van de moraal? Over het morele gehalte van literaire teksten. De Bazuin, 78 (7), 14-16.
De integriteit van het lichaam: een vergeten grondvraag van de ethiek. Ethische Perspectieven, 5, 46-49.
Redactioneel. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 5 (2), 37.
Innovatief onderzoek en gevestigde wetenschappelijke praktijken. In: G. Alberts (red.) Wetenschappelijke praktijken (Papers balansconferentie Wetenschap & Samenleving). KUN: ift W&S, 25-26.
De terugkeer van de ethiek. Bulletin Vereniging voor Filosofie en Geneeskunde, 3 (3), 15-20.
Het normatieve kader: voorbij het conflictmodel. In: Post-Academisch Onderwijs KUN. Moreel Beraad. Nijmegen: KUN, 11-15.
H. Zwart (red.) De Schrijver als burger. Over literatuur en ethiek. CEKUN cahier 1. Nijmegen: CEKUN, 1995.

Jaap Gruppelaar, H. Zwart (red.) Ethiek als actualitijdsdiagnose. Verslag van het CEKUN-symposium van 6 oktober 1995. Nijmegen: CEKUN.

1994

Een verplichtend besef van dankbaarheid? [Themanummer 'Voor God en vaderland']. Socialisme & Democratie: Maandblad van de Wiarda Beckman Stichting, 51 (7/8), 346-347.

Is geneeskunde onnatuurlijk? Pro vita humana, 1 (3), 103 -106.

De eigenheid van de geestelijke verzorging in het licht van het zorgstelsel. Praktische Humanistiek (red.) Geestelijke verzorging: noodzaak of luxe? pp. 21-26.

'Wat is ethiek? Een begripsbepaling'. In: T. van Dillen (red.) Alles heeft een moraal. Utrecht: SDG.

Op weg naar het einde van de moraal? Over het morele gehalte van literaire teksten. In: H. Zwart (red.) De schrijver als burger: over ethiek en literatuur. CEKUN Cahier 1. Nijmegen: CEKUN.

Zelfbeschikking en "natuurlijke grenzen". In: Th. Boer (red.) Zelf beschikken? Wensen van patiënten: mogelijkheden en grenzen. Kampen: Kok.

'Medische technologie en solidariteit'. In: J. Hallet, J. Hermesse, D. Sauer (red.) Solidariteit - Gezondheid - Ethiek. Leuven/Apeldoorn: Garant, pp. 81-90.

1993

Clinical bioethics and cultural values. Introduction to the special edition. European Philosophy of Medicine and Health Care, 1 (1), 3-4.

Kafka's inverted desert journey. European Philosophy of Medicine and Health Care, 1 (1), 23-26.

Het vergeten lichaam in de ethiek. Medisch Contact, 48 (23), 719-721.

Een centrum voor ethiek in oprichting. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek [Actualia], 3 (1), 30-31.

Weg met de ethiek? KoKrant. Periodiek voor Ko-assistenten KUN, 11 (4), 6-7.

Centrum voor Ethiek Katholieke Universiteit Nijmegen. Ethische Perspectieven, 3 (2), 112-116.

Van 'mag dat?' naar 'willen we dat?'. Verslag van de oprichtingsconferentie van de Nederlandse Vereniging voor Bio-ethiek. Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 3 (3), 99-100.

Weg met de ethiek? Voorstelling van het proefschrift 'Ethische consensus in een pluralistische samenleving. De gezondheidsethiek als casus'. Ethische Perspectieven, 3 (3), 160-163.

Onvrijwillige grenzen aan de medische macht. Wie bepaalt de keuzen in de gezondheidszorg en op grond van welke criteria? De Bazuin, 76 (39), 5-7.

Preventie en ethiek (redactioneel). Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 3 (4), 101-102.

Book review. D. Leder (ed.) The body in medical thought and practice.

Dordrecht/Boston/London: Kluwer Academic Publishers, 1992.

European Philosophy of Medicine and Health Care, 1 (2), 34-38.

Book Review. B.A. Lustig, B.A. Brody, H.T. Engelhardt, L.B. McCullough (eds.) Bioethics Yearbook. Vol. 2: Regional developments in bioethics, 1989-1991. Dordrecht/Boston/London: Kluwer Academic Publishers, 1992. European Philosophy of Medicine and Health Care, 1 (2), 39-42.

Managing death. Review of D. Callahan, The troubled dream of life. Living with mortality.

European Philosophy of Medicine and Health Care, 1 (3), 41-52.

Na-oorlogs wonen. Bespreking van I. Weijers. Terug naar het behouden huis. Psychologie en Maatschappij, 17 (4), 385-387.

Wie is er bang voor MacIntyre's praktijkconcept? Bespreking van R. Houtepen. Op zoek naar een goede ouderdom. IGE Bulletin, 7 (4), 11-14.

D. Callahan. Vervangende ziekte en het doel van preventie (vertaling). Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek, 1993, 3 (4), 103-105.

1992

- De arts als arts in strikte zin en als wetenschappelijk onderzoeker. Over het ethisch pleidooi voor een 'scheiding der machten'. *Medisch Contact*, 47 (9), 270-272.
- To be paid or not to be paid? Ethical aspects of the tension between self-sufficient, unremunerated blood donation and a common European market. IGE Cahier 1. Maastricht: IGE.
- H. Zwart, T. van Bakel. Psychiatry and philosophy: a dialogue. Report of the 'Philosophy and Mental Health' ESPMH-conference June 28 - 30 1991, Oxford. *ESPMH-Bulletin*, 11, February 1992, 19-21.
- Tussen weldaad en gewelddaad. Ethische aspecten van kunstmatige toediening van voeding en vocht in verpleeghuizen. Inleiding op het thema-nummer. *IGE Bulletin*, 6 (1), 3-4.
- Bloedserius [Actualia]. *Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek*, 2 (2), 63-64.
- Commentaar: is het lichaam een ding? *De Medische Knipselkrant*, 3 (20), 3.
- From a right to health-care to a duty to self-care. A Report of the VIth European Conference on Philosophy of Medicine and Health Care. *ESPMH-Newsletter*, 13, 25-30.
- M.A.M. de Wachter, G.M.W.R. de Wert, R.H.J. ter Meulen, R.L.P. Bergsmans, H.A.E. Zwart, I. Ravenschlag, A.K. Simons-Combecher. Bioethics in The Netherlands. In: B.A. Lustig, B.A. Brody, H.T. Engelhardt, L.B. McCullough (ed.) *Bioethics Yearbook*, Vol. 2. Regional developments in Bioethics: 1989-1991. Dordrecht/Boston/London, Kluwer Academic Publishers.
- H. Zwart, M. Pijnenburg. Aanvankelijk enige chaos voor lief nemen. Interview met J. van Londen. *Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek*, 2(4), 123-125.
- A. Sakai. Biomedische interventies: de Japanse visie op leven en dood (vertaling). *Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek*, 1992, 2 (3), 75-78.

1991

- H. Zwart, A. van der Arend, R. Berghmans, H. ten Have, M. de Wachter, G. de Wert. De Appleton-consensus. Commentaar van de Maastrichtse werkgroep. *Medisch Contact*, 46 (21), 659-661.
- Sondevoeding. Aspecten en argumenten. *Medisch Contact*, 46 (21), 661-663.
- Levensbeschouwing en gezondheidsethiek. *Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek [Actualia]*, 1 (1), 31-32.
- Gezondheidsethiek in Oost en West: het 'Eastern European Program' van het Hastings Center. *IGE-Bulletin*, 5 (2), 8-9.
- "Natuur" en "persoon". *Tijdschrift voor Geneeskunde en Ethiek [Actualia]*, 1 (4), 128-129.
- Terug naar de praktijk. Bespreking van H. ten Have. Een hippocratische erfenis. *Ethiek in de medische praktijk*; en H. ten Have, D. Engberts, L. Kalkman-Bogerd, G. Kimsma, P. Sauer (red.). *Ethiek en recht in de gezondheidszorg*. *IGE-Bulletin*, 5 (3), 8-9.
- De dood en het medische model. Bespreking van C. Wouters, Van minnen en sterven. Informalisering van omgangsvormen rond sex en dood; en J. de Visscher. Over de levensloop. Een cultuurkritisch essay. *IGE-Bulletin*, 5 (4).
- Book review: H. ten Have. Een hippocratische erfenis. *Ethiek in de medische praktijk (A Hippocratic legacy. Ethics in medical practice)*. *ESPMH-Newsletter*, 11, February 1992, 31-34.
- Whose rationality? Or What is to be done when an apparently competent patient makes an irrational choice? Bespreking van Gardell Cutter, M.A. & Shelp E.E. (eds.) *Competency. A study of informal compency determinations in primary care*. Series: *Philosophy and Medicine*, Volume 39. Dordrecht/Boston/London: Kluwer Academic Publishers. *ESPMH-Newsletter*, 13, 31-35.

1990

- De meerwaarde van het Hastings Center. Verslag van een studiebezoek. *IGE-Bulletin*, 4 (1), 15-16.

Ethische consensus in een pluralistische samenleving. Dissertatie-onderzoek. IGE-Bulletin, 4 (3), 10-11.
Consensus formation or acceptance strategy? A report of the 4th Annual Conference of the European Society for Philosophy of Medicine and Health care. ESPMH-Newsletter, 9, November 1990, 25-31.

1989

Reacties op de Aids-epidemie. IGE-Bulletin, 3 (1), 10-11. 1989
De geneeskunde als geval. Een gesprek met Daniel Callahan. IGE-Bulletin, 3 (3), 6-8. 1989

1988

P.L. Ariès. Het uur van onze dood. Duizend jaar sterven, begraven, rouwen en gedenken (L'homme devant la mort). IGE-Bulletin, 2 (2), 7.
Heidegger en het nationaal-socialisme. Bespreking van J. Derrida. De l'esprit: Heidegger et la question. Krisis, 8 (1), 116-118.

1987

In afwachting van de waarheid. Bespreking van J. Lacan. Le séminaire VII: L'éthique de la psychanalyse. Psychologie en Maatschappij, 11 (2), 217-221.
De veramerikanisering van de universiteit. Bespreking van J.-F. Lyotard. Het postmoderne weten (La condition postmoderne). Psychologie en Maatschappij, 11 (3), 308-310.